PROMIN

ПРОМІНЬ

РІК XII ЛЮТИЙ — FEBRUARY, 1971 ЧИСЛО 2

Second Class Mail registration Number 1925

ПРОМІНЬ

РІК XII — ЛЮТИЙ, 1971 — Ч. 2

Виходить раз у місяць

Видає

СОЮЗ УКРАЇНОК КАНАДИ

Редагує Редакційна Колегія

Редактор — НАТАЛІЯ КОГУСЬКА

PROMIN

No. 2 — FEBRUARY, 1971 — VOL. XII

Monthly Publication

Published by

UKRAINIAN WOMEN'S ASS'N OF CANADA

Edited by Editorial Committee

NATALIA KOHUSKA — Editor

Передплата в Канаді	$5.00
Передплата до інших країн	5.00
Поодиноке число	.50

Передплату висилати на адресу:

PROMIN

P. O. Box 3551, Sta. B. Winnipeg 4, Man.

Subscription in Canada	$5.00
Subscription in other countries	5.00
Single copy	.50

Address:

PROMIN

P. O. Box 3551, Sta. B. Winnipeg 4, Man.

НА ОБКЛАДИНЦІ — ЛЕСЯ УКРАЇНКА — П. Чичканов.

— — —

В ЦІМ ЧИСЛІ:

Л. Українка — Слово, чому ти не твердая криця ... 1
Вол. Сосюра — Лесі Українці ... 1
Л. Українка — На столітній ювілей української літератури ... 2
Л. Українка — Де поділися ви, голосні слова... ... 2
Л. Українка — Якби вся кров моя уплинула... ... 2
Д. Міщенко — Леся Українка ... 3
А. Ф. — Зустріч з головою НРЖК. ... 9
Склад Ради Муз. Фундації. ... 10
Любов Забашта — Велич дорогої людини ... 11
Т. Мосора — Приходять на світ діти злі? ... 12
В. Ткаченко — Над календарем ... 13
Л. Забашта — Посестрі ... 13
„Літ. Україна" — В останню путь ... 13
Пам'ятник найдорожчим ... 14
Volodia Smyrniw — The Stone Guest and The Stone Host ... 15
Н. Н. — Maria Styranka ... 18
Н. Кібець — По Закарпатській низовині... ... 19
Леся Удод — На день Членського чаю ... 22
Н. Пенюк і К. Коропецька — Звіт пров. з'їзду ... 24
Відділ для дітей ... 26
К. Бублик — Звіт Пров. З'їзду в Б. К. ... 27
Громадська і родинна хроніка ... 28
Домашнє господарство ... 32
Що думають про наш журнал ... 33
При праці для „Променя" ... 34

— — — — —

ВИЙШЛА КНИЖКА „КЛАНЯЛИСЯ ВАМ ТРИ УКРАЇНИ"

У видавництві „Новий Шлях" (Торонто-Вінніпег) вийшла друком і появилася вже на книгарському ринку книжка туристичних репортажів В. Софронова Левицького „Кланялися Вам три України". На зміст книжки складаються репортажі автора з його „туристичного маратону" по українських поселеннях у Югославії, Чехословаччині і Польщі. Книжка обіймає 176 сторінок, друкована на дуже доброму папері, з обкладинкою мистця Мирона Левицького. Зміст репортажів ілюстрований 46 світлинами з місцевого життя і трьома геогрвафічними мапами.

ВИДАННЯ, ЯКІ МОЖНА НАБУТИ В ЦЕНТРАЛІ СОЮЗУ УКРАЇНОК КАНАДИ

ВИБРАНІ ТВОРИ ЛЕСІ УКРАЇНКИ — Видання КУК англомовне	$7.50
УКРАЇНЦІ В КАНАДІ — О. Войценко (англомовне)	$7.50
50-річчя ЗДОБУТТЯ ГРОМАДСЬКИХ ПРАВ УКРАЇНСЬКОЇ ЖІНКИ — Др. Г. Янішевська	$0.75
МИСТЕЦЬКА КНИЖКА (укр. народні вишивки і взори)	$4.00
МИСТЕЦЬКІ СКАРБИ УКР. ВИШИВОК — С. Стечишин	$1.75
ТРИ СИЛЬВЕТКИ — Л. Білецький	$1.50
У ГОРАХ КАРПАТАХ — М. Ломацький	$3.50
ГОМІН ГУЦУЛЬСЬКОЇ ДАВНИНИ — М. Ломацький	$3.50
БЛИСКУЧА ЗОРЯ — Митрополит Іларіон	$0.50
Я ВЕРНУСЯ — О. Крамар	$0.50
ОСТАННІЙ ПРОРОК — Л. Мосендз	$6.00
УКРАЇНСЬКІ ХРЕСНІ ІМЕНА — Р. Ґаук	$1.00
НАВЧАЙМО ДІТЕЙ СВОЇХ УКР. МОВИ — Митрополит Іларіон	$0.20
РЕЛІГІЙНІ МОТИВИ В ТВОРЧОСТИ Л. УКРАЇНКИ — Н. Когуська	$0.50
УКРАЇНСЬКА ЖІНКА В ХОРЕОГРАФІЇ — М. Пастернакова	$3.00
ЧВЕРТЬ СТОЛІТТЯ — в твердій оправі	$2.50
— в м'якій оправі	$1.50
ПРОГРАМА НАВЧАННЯ У ДИТЯЧИХ САДОЧКАХ	$1.50
ПРОГРАМА НА РІЗДВ'ЯНИЙ КОНЦЕРТ	$1.00
ПРОГРАМА НА ДЕНЬ МАТЕРІ	$1.50
ПРОГРАМА НА СВЯТОЧНУ АКАДЕМІЮ Л. УКРАЇНКИ І О. КОБИЛЯНСЬКОЇ	$1.00
ПРОГРАМА ДЛЯ МОЛОДШИХ ВІДДІЛІВ СУМК	$2.00
ПРОГРАМА НА СВЯТО КНИЖКИ	$1.00
НАУЧКА — С. Пауш	$1.50

UKRAINIAN WOMEN'S ASS'N OF CANADA

620 Spadina Ave.

Toronto 179, Ont.

Printed by Trident Press Ltd., Winnipeg, Man., Canada.

ПРОМІНЬ

Vol. XII ЛЮТИЙ, 1971 Ч. 2

Леся Українка

СЛОВО

ЧОМУ ТИ НЕ ТВЕРДАЯ КРИЦЯ...

Слово, чому ти не твердая криця,
Що серед бою так ясно іскриться?
Чом ти не гострий, безжалісний меч,
Той, що здійма вражі голови з плеч?

Ти моя щира, гартована мова,
Я тебе видобудь з піхви готова,
Тільки ж ти кров з мого серця проллєш,
Вражого ж серця клинком не проб'єш...

Вигострю, виточу зброю іскристу,
Скільки достане снаги мені й хисту,
Потім її почеплю при стіні
Іншим на втіху, на смуток мені.

Слово, моя ти єдиная зброє,
Ми не повинні загинуть обоє!
Може, в руках невідомих братів
Станеш ти кращим мечем на катів.

Брязне клинок об залізо кайданів,
Піде луна по твердинях тиранів,
Стрінеться з брязкотом інших мечей,
З гуком нових, не тюремних речей.

Месники дужі приймуть мою зброю,
Кинуться з нею одважно до бою...
Зброє моя, послужи воякам
Краще, ніж служиш ти хворим рукам!

Володимир Сосюра

ЛЕСІ УКРАЇНЦІ

Славлю, славлю тебе я у дні ці,
світлу й чисту, як неба блакить!
Твоє слово, гостріше від криці,
у серцях буде вічно дзвеніть.

Буде кликать у сонячні далі,
слово щире у мужній красі,
що веселе було і в печалі,
як зоря у вечірній росі.

Твоє слово разюче, як зброя,
що боронить свій край і свій дім.
І схиляю в шанобі чоло я
перед світлим безсмертям твоїм.

Як поету, дала мені крила
ти у роки, далекі та злі,
як іще юнаком мене вчила,
мужня жінка моєї землі!

Твого слова співучого сила
кличе нас до щасливих висот.
У піснях свій народ ти любила, —
і тебе не забуде народ.

У СТОРІЧЧЯ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ ГЕНІЯЛЬНОЇ ПОЕТКИ ЛЕСІ УКРАЇНКИ

НА СТОЛІТНІЙ ЮВІЛЕЙ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

У кожного люду, у кожній країні
Живе такий спогад, що в його давнині
Були золотії віки,
Як пісня і слово були у шанобі
В міцних сього світу; не тільки на гробі
Складались поетам вінки.

За пишнії хрії, величнії оди
Король слав поетам-співцям нагороди
Він славу їх мав у руці;
За ввічливі станси, гучні мадригали
Вродливиці теж нагороду давали,
Не знали погорди співці.

Богам були рівні співці-лавреати
І гордо носили коштовнії шати
У панському магнатському гурті;
Цвіли в них і лаври, і квіти барвисті,
І навіть терни їх були позлотисті,
Кайдани — і ті золоті!

***

Так... в кожній країні є спогади раю!
Нема тільки в тебе їх, рідний мій краю!
Були й за гетьманів співці;
З них деякі вічнії співи зложили,
А як їх наймення? і де їх могили,
Щоб скласти хоч пізні вінці!

Цурались вони кучерявої хрії
І вабили очі їм іншії мрії
Не вів до палацу їх шлях:
Не оди складали, а думи народу
Не в стажах прославили милої вроду,
А в тихих журливих піснях...

Ті вічні пісні, ті єдиної спадки
Взяли собі другі поети нащадки
І батьківським шляхом пішли;
Ніхто їх не брав під свою оборону,
Ніхто не спускався з найвищого трону,
Щоб їм уділяти хвали.

Чоло не вінчали лавровії віти,
Тернів не скрашали ні злото ні квіти,
Страждали співці в самоті;
На них не сіяли жупани-лудани,
Коли ж на руках їх дзвеніли кайдани.
То вже не були золоті.

ДЕ ПОДІЛИСЯ ВИ, ГОЛОСНІ СЛОВА

Де поділися ви, голоснії слова,
що без вас моя туга німа?
Розточилися ви, як весняна вода
по ярах, по байдаках, по балках.
Чом не станете ви, як на морі вали,
не гукнете одважно до неба,
не заглушите туги прибоєм гучним,
не розіб'єте смутку моєї душі
міцним напрасним натиском бурі?

Я ж не на те, слова, ховала вас
і напоїла крів'ю мого серця,
щоб ви лилися, мов отрута млява,
і посідали душі, мов іржа.
Промінням ясним, хвилями буйними,
прудкими іскрами, летючими зірками,
палкими блискавицями, мечами
хотіла б я вас виховать, слова!
Щоб ви луну гірську будили а не стогін,
щоб краяли, та не труїли серце,
щоб піснею були а не квилінням.
Вражайте, ріжте, навіть убивайте,
не будьте тільки дощиком осіннім,
палайте чи паліть, та не в'яліть.

ЯКБИ ВСЯ КРОВ МОЯ УПЛИНУЛА ОТАК

Якби вся кров моя уплинула отак,
як сі слова! Якби моє життя
так зникло непримітно, як зникає
вечірне світло!.. Хто мене поставив
сторожею серед руїн і смутку?
Хто наложив на мене обов'язок
будити мертвих, тішити живих
калейдоскопом радощів і горя?
Хто гордощі вложив мені у серце?
Хто дав мені одваги меч двусічний?
Хто кликав брать святую офирламу
пісень, і мрій, і непокірних дум?
Хто наказав мені: не кидай зброї,
не відступай, не падай, не томись?
Чому ж я мушу слухати наказу?
Чому втекти не смію з поля чести
або на власний меч грудьми упасти?
Що ж не дає мені промовить просто:
„Так, доле, ти міцніша, я корюся!"
Чому на спогад сих покірних слів
рука стискає невидиму зброю,
а в серці кроки бойові лунають?..

Дмитро Міщенко

ЛЕСЯ УКРАЇНКА
(1871—1913)

(Скорочене)

Як я умру, на світі запалає
Покинутий вогонь моїх пісень,
І стримуваний пломінь засіяє,
Вночі запалений, горітиме удень.

Леся Українка — поет мужності і боротьби — здобула найпочесніше ймення — поетеси народної. Її талант поєднав гаряче серце громадянина і світлий розум філософа з жіночою ніжністю та ґрацією. Революційну сутність її творчості визначив Іван Франко, назвавши Лесю Українку послідовницею Шевченка і наймужнішим поетом України.

Багатогранний талант Лесі Українки виявився у найрізноманітніших сферах літературної праці — вона була ліриком, драматургом, прозаїком, літературним критиком і публіцистом, перекладачем і фольклористом. Але найважливішим є те, що в літературному процесі своєї доби вона — не лише могутній і різносторонній талант, але й активний і непримиренний борець, глибоко політичний письменник. У боротьбі різних літературних напрямів Леся Українка займала наступальні позиції. Продовжуючи традиції революційно-демократичної літератури, поетеса одночасно стала видатним новатором — внесла нові ідеї, теми, образи в українську літературу, розширюючи її горизонти нового творчого методу, основні принципи якого намагалась обґрунтувати і теоретично.

Життєвий і творчий шлях

Лариса Петрівна Косач народилась у Звягелі (нині Новоград-Волинський) у інтеліґентній „літературній" родині. Батько — Петро Антонович Косач — служив головою мирових посередників. Це була людина дуже начитана, з університетською освітою, демократичних поглядів. Лагідність його вдачі і риси зовнішності передались улюбленій доньці Лесі. Мати — Ольга Петрівна Косач - Драгоманова — письменниця, відома в літературі під псевдонімом Олена Пчілка, була першою вчителькою і дбайливою порадницею дітей. Вона виховувала у них почуття любові до свого народу, його рідної мови, звичаїв.

З дитячих років Леся цікавилась літературою. Найближче оточення — родичі і знайомі Косачів — Драгоманів, Франко, Старицький, Лисенко — були тісно зв'язані з українською літературою. Це сприяло формуванню і розвитку поетичного таланту дівчинки.

Леся Українка в Криму з матірю Оленою Пчілкою. Фото 1897—1898 рр.

Але політичні симпатії і переконання близьких Лесі Українки відзначались строкатістю — від народницьких гасел про свободу до консервативних націоналістичних тенденцій. „Мені легко було вийти на літературний шлях, бо я з літературної родини походжу, — пише поетеса в листі до Ольги Кобилянської, — але від того не менше кололи мене поетичні терни, а власне — невіра в свій талан, трудне шукання правого шляху і тисячі інших".

На формування Лесі Українки — письменниці вплинуло багато факторів. У першу чергу, слід відзначити близькість її до народу, його творчості, любов до рідної землі.

„Дитячі любі роки" Лесі Українки, роки, „коли так душа бажала надзвичайного, дивного", пройшли на Волині: у Звягелі, Луцьку, Колодяжному. Краса Полісся, предковічні соснові бори, сповнені задумливої ніжності тихі лісові озера, росисті волинські луки справляють на неї незабутнє враження.

В дитинстві Леся захворіла тяжкою хворобою. Якось взимку, в Луцьку, спостерігаючи

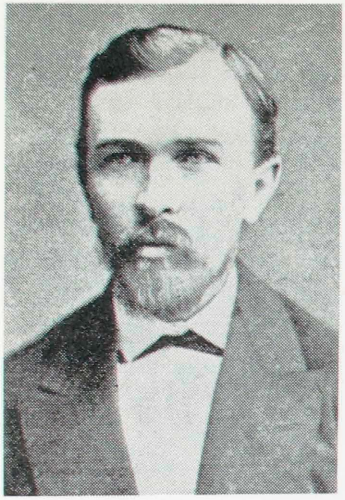

Петро Антонович Косач — батько Лесі Українки

Михайло Петрович Драгоманів — дядько Лесі Українки по родині матері, духовий опікун і учигель поетки

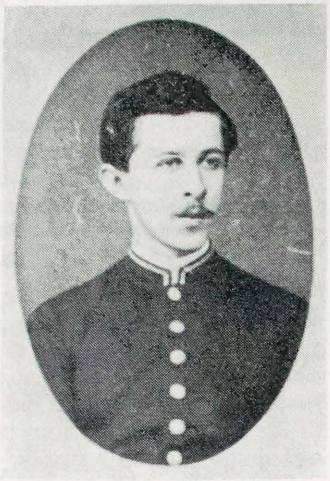

Михайло Петрович Косач — рідний брат Лесі Українки

водохреще, примерзла чобітками до льоду, — так почалась туберкульоза кісток, що з роками перекинулась на легені, а потім — на нирки. Тяжка недуга приковувала до ліжка, подовго доводилося лежати в „липких кайданах" — гіпсі. Але вона з надзвичайною мужністю переносила болі, в її творах не відбилась фізична слабкість. Важко повірити, що автор мужніх, сильних творів — слабосила, хвора дівчина.

Усе життя Лесі Українці доводилось лікуватись, ведучи „тридцятилітню війну" з туберкульозою. Для цього вона змушена була виїжджати у різні країни, багато мандрувати. „Я скаржусь на блукання, а вона, як по щирій правді казати, увійшла вже мені в кров: як настає весна, то мене у вирій тягне..." — писала вона Драгоманову в 1891 р. Леся Українка побувала в Петербурзі, Мінську, Тарту, Тбілісі, в Болгарії, Німеччині, Австро-Угорщині, Італії, Єгипті... Подорожі розширювали кругозір письменниці, збагачували враження, давали можливість придивитись до політичного та економічного життя різних країн, народів. Але де б не була Леся Українка, думкою вона завжди лине у рідний край.

І все-таки до тебе думка лине,
Мій занапащений, нещасний краю! —

так починається одна з поезій, написаних у Болгарії. Поетеса не уявляє собі життя на чужині, без рідного народу, без Батьківщини. „Навіть самотою та в своїм краю не може бути так непривітно, як і з близькими людьми та на чужині, — читаємо в листі до сестри Ольги вже в 1911 р., — бо там у тебе кожен твій крок, кожне слово може комусь і чомусь на користь бути, та й до тебе кожна чужа людина по-рідному заговорить, а тут... ні собі, ні людям".

Хвороба не дала Лесі можливості вчитись у школі. Початкову освіту вона здобула під керівництвом матері. „Взагалі систематично вчилась тільки до 14 років, а потім пішла „на власний хліб", себто вчилась тільки того, що мені подобалось, а читала все, що запорву, без жодної заборони", — розповідає вона про себе Ользі Кобилянській.

За своєю освіченістю Леся Українка стояла на голову вище більшості своїх ровесників, що кінчали вищі учбові заклади. Вона мала феноменальні здібності до мов. Знала майже всі головні європейські мови, а також грецьку і латинську — всього тринадцять мов. Французькою, німецькою, італійською поетеса навіть могла писати вірші. Вже в юнацькі роки Леся глибоко знала світову літературу. З подивом переглядаємо ми перелік понад сотні творів письменників різних країн світу, складений вісімнадцятилітньою поетесою, які вона рекомендувала перекласти на українську мову.

Знання Лесі Українки були дуже різноманітними. У Київському і Петербурзькому університетах вона відвідує лекції з хемії і медицини, цікавиться вченням Дарвіна, вивчає історію різних народів. У дев'ятнадцять років вона написана підручник з історії народів давнього Сходу

для своїх молодших сестер, які вчили цей предмет у школі, але не мали посібника. Пізніше, в 1918 р., ця книжка вийшла окремим виданням в Катеринославі.[1]

Літературою Леся почала займатися дуже рано. Дев'ятирічною дівчиною вона написала вірш „Надія" в зв'язку з арештом і засланням у Сибір за революційну діяльність тітки Олени, яку дуже любила. У ньому вже серйозні роздуми над життям, вірш пройнятий любов'ю до рідного краю. Пізніше Микола Лисенко поклав цю поезію на музику. З 13 років Леся почала публікувати свої твори. У 1884 р. у львівському журналі „Зоря" з'явилися вірші „Конвалія" і „Сафо", під якими стояло ім'я — Леся Українка, яке за кілька років стає широко відомим. У 1885 р. у Львові окремою книжечкою виходять переклади оповідань Гоголя „Запропаща грамота" та „Зачароване місце", здійснені Лесею разом з братом Михайлом.

З половини 80-х років родина Косачів взимку жила в Києві — вчились старші діти. Леся (разом із своїм братом Михайлом) швидко входить у коло літературної молоді Києва і незабаром стає в центрі гуртка, що іменував себе „Плеяда". Гуртківці ставили перед собою завдання розвивати українську культуру, працювати для народу, організовувати популярні видання. Часто на квартирі Лисенка або Старицьких чи Косачів відбувалися творчі вечори, писались і оцінювались за принципом конкурсу художні твори, багато уваги приділялось роботі над перекладами.

Протягом 80-х і першої половини 90-х років Леся Українка написала багато поетичних творів, серед них кілька поем („Самсон", „Місячна леґенда", „Роберт Брюс, король шотляндський", „Давня казка"), чимало оповідань („Три перлини", „Лелії", „Метелик", „Така її доля", „Святий вечір!", „Весняні співи", „Одинак", нарис „Школа", повість „Жаль"), зробила ряд перекладів з Гоголя, Міцкевича, Гейне, Гомера, Гюго.

Навесні 1891 р. Леся Українка вперше побувала у Львові і, зупинившись у Франків, близько познайомилась з великим письменником, а також з Михайлом Павликом, Володимиром Гнатюком, Наталею Кобринською. У тому ж році вона задумала видати першу збірку своїх поезій і звернулась за допомогою до Івана Франка.

Перша книжечка поезій Лесі Українки „На крилах пісень" вийшла на початку 1893 р. у Львові, фактичним редактором її був Франко. Відразу в „Зорі" з'являється замітка Франка про „талановиту поетесу Лесю Українку, збірка віршів котрої „На крилах пісень" вийшла цими днями у Львові і становить, без сумніву, найважніший здобуток поетичний нашої літератури оригінальної за 1892 рік". У збірку ввійшли цикли „Сім струн", „Зоряне небо" „Подо-

[1] Леся Українка. Стародавня історія східних народів. Катеринослав, 1918.

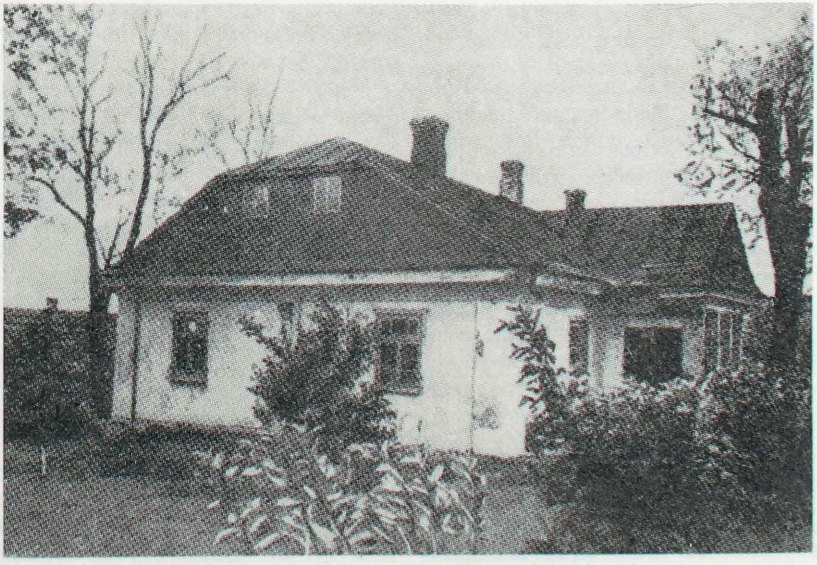

Будинок у м. Новгород-Волинському, де народилась Леся Українка

ріж до моря", „Кримські спогади", „Дитячі" та ще 29 поезій, не об'єднаних у цикли. Серед них такі мужні і майстерні твори, як „Contra spen spero!", „Досвітні огні", „Мій шлях", у збірку включені також поеми „Самсон", „Місячна легенда" та „Русалка". З чималою небезпекою дісталась ця книжечка зі Львова через кордон у Київ.

Леся Українка багато працює в галузі перекладу. В 1892 р. у Львові виходить „Книга пісень" Генріха Гейне в перекладі Лесі Українки і М. Славінського. З 143 перекладів 92 належать перу Лесі Українки. Вона перекладає також поему „Атта Троль" Гейне, з англійської — Байрона, з російської — Тургенєва і Надсона.

Все це дало підставу Ів. Франкові виступити в 1898 р. у „Літературно-науковому віснику" із статтею „Леся Українка", у якій автор високо оцінив творчість молодої письменниці. До того часу вийшла тільки одна збірка поезій і не були ще написані її драматичні твори, але спостережливий художник Іван Франко відчув народження справді великого таланту. Простежуючи зростання поетеси від перших, ще напівдитячих віршиків до мужньої лірики („Contra spem spero!", „Реве, гуде негодонька"), Франко відзначає слабкі і сильні сторони її таланту. Докладно зупинившись на циклі „Сльози-перли", де поетична пристрасть і сила досягають найвищого розмаху, де автор закликає або перемогти, або загинути в боротьбі, Франко робить висновок: „Від часу Шевченкового „Поховайте та вставайте, кайдани порвіте" Україна не чула такого сильного, гарячого та поетичного слова...".

У 1901 р. поетеса пережила велике особисте горе — помер С. К. Мержинський, найдорожчий друг, для якого вона „почала нову мрію життя", для якого „вмерла і воскресла". „Твої листи завжди пахнуть зів'ялими трояндами, — так починається її лірична поезія в прозі, присвячена Мержинському. — Мій друже, любий мій друже, створений для мене. Як можна, щоб я жила сама тепер, коли я знаю інше життя... Тільки з тобою я не сама, тільки з тобою я не на чужині. Тільки ти вмієш рятувати мене від самої себе". Це крик душі, пораненої страшною звісткою про наближення смерті друга. В січні 1901 р. вона їде у Мінськ до Сергія Костянтиновича. Два місяці, до останньої хвилини була вона біля нього, виявивши приклад незвичайної мужності і любові.

Там в одну з найстрашніших ночей написала вона свою „Одержиму" — драму про любов і ненависть. „Я її в таку ніч писала, — згадує вона пізніше в листі до Франка, — після якої, певне, буду довго жити, коли вже тоді жива осталась".

Дружба з Мержинським, а пізніше — його смерть (у березні 1901 р.) викликала до життя цілу низку поезій глибоко інтимної психологічної лірики.

Після смерті Мержинського Леся їде в Чернівці до Ольги Кобилянської. Там вона зустрічається з студентською молоддю, літераторами, які на її честь влаштовують вечір, провадить жваву полеміку з товаришами навколо справ літературних і особливо громадсько-політичних.

З Чернівців Леся Українка поїхала в Карпати, на Гуцульщину. Побувала в Кімполунзі, Вижниці, Криворівні, Буркуті, зустрічалася з Франком, Стефаником, Маковеєм, Климентом Квіткою. Краса і клімат гір, від яких була в захопленні ,допомагали вигоювати душевну рану, лікувати недугу. Під враженням побаченого і почутого в горах народжуються поезії в дусі народних пісень: „Гей, піду я в ті зелені гори", „Ой, піду я в бір темненький", „Темна хмара, а веселка ясна" та ін.

У 1902 р. у Чернівцях виходить третя збірка поезій Лесі Українки — „Відгуки". Тут були надруковані вірші з циклу „Невольницькі пісні" („Єврейські мелодії", „Епілог", „Забуті слова", „Віче", „Завжди терновий вінець"), цикли „Ритми", „Хвилини", „Легенди" („Сфінкс", „Раменеїс", „Жертва", „Легенди", „Саул", „Трагедія"). Закінчувалась збірка драматичною поемою „Одержима".

900-ті роки у творчості Лесі Українки — це роки захоплення драматургією. За порівняно короткий час (трохи більше десяти років) вона написала близько двадцяти драматичних творів, які були новим явищем в українській літературі і уславили письменницю як драматурга. Улюбленим її жанром була проблемна філософська драматична поема. Боротьба ідей, напружений конфлікт — такі риси характеризують її твори „Кассандра", „Вавілонський полон", „На руїнах", „На полі крові", „В пущі" та ін.

У своїх драматичних творах Леся Українка звернулась до історії давніх часів, чужих народів. І тут, мабуть, було дві важливі причини: до алегорії спонукували цензурні умови, а головне, це була реакція на хуторянство, намагання розширити рамки національної літератури, збагатити і урізноманітнити її всупереч просвітянському „каганцюванню", літературі „для хат-

нього вжитку". Свідомо вводячи світові образи і сюжети, які стають таким чином уже надбанням українського художнього слова. Леся Українка виводила національну літературу на орбіту літератури світової. Світові образи і сюжети цілком відповідали і стилю письменниці, бо вона, як правило, хотіла передати не факти і події, а ідеї часу, точніше — боротьбу ідей, що знаходили відгомін в її епосі.

Захопившись драматургією, письменниця не залишає й інших видів літературної праці: лірики, прози, літературної критики, перекладу. Цікаво, що в прозі вона, на відміну від драматургії, — вся в сучасності: темами оповідань є життя волинських селян, клясовий антагонізм на селі („Приязнь") і в місті („Над морем"), роздуми ув'язненого письменника про місце митця в революційній справі („Помилка"). На відміну від ранніх оповідань у згаданих творах сюжет розкривається не в зовнішніх подіях, а в показі духовного життя людини, глибокому розкритті внутрішнього світу персонажа.

Ліричну продукцію 900-х років становили цикли „Ритми" (один з найсильніших поетичних циклів Лесі Українки), „Хвилини", „Осінні співи", „Пісні про волю", „Весна в Єгипті", „Сатира", „З подорожньої книжки", а також багато поезій, що стали кращим здобутком української дореволюційної лірики: „Угорі так яро сяють зорі", „Дим", „Було се за часів святої Германдади", „Напис в руїні", „І ти колись боролась, мов Ізраїль", у яких з новою силою прозвучали ідеї патріотизму.

Але здоров'я письменниці щоразу гіршало. В пошуках рятунку від хвороби вона їде в Єгипет. Південне сонце поліпшує загальний стан, але ненадовго. І тут, тяжко хвора, заробляючи на життя приватними лекціями з англійської мови, вона продовжує свою письменницьку працю. В 1910 р. Леся Українка створює оригінальний цикл поезій „Весна в Єгипті", яким уперше знайомить українського читача з дійсністю, природою і леґендами Єгипту.

Побувавши знову в Єгипті в 1911 і 1912 р., вона зацікавилась життям і психологією арабської жінки, збиралась написати твір про побут єгипетських „дітей вулиці".

Останні роки свого життя Леся Українка живе переважно в Грузії — Телаві, Кутаїці, Хоні, Сурамі, де служив її чоловік Климент Квітка. Матеріяльні нестатки все більше переслідують хвору поетесу.

В останні роки Леся Українка працює у якомусь особливому напруженні — поетеса поспішає, вона хоче встигнути якнайбільше сказати людям. Вона горіла тоді подвійно: вогонь творчості змагався у неї з гарячкою хвороби. З'являється „Руфін і Прісцілла", „Камінний господар", „Лісова пісня", „Адвокат Мартіян", „Оргія". Їх писала уже зовсім хвора людина, лежачи часто з високою температурою. Туга за рідним краєм, за казкою дитинства породжує шедевр драматургії — „Лісову пісню", написану за кілька днів. „Юрба образів не дає мені спати по ночах, мучить, як нова недуга, оттоді вже приходить демон, лютіший над усі недуги і наказує писати... Отак я писала „Лісову пісню" і все, що писала останнього року".

У 1913 р. Леся Українка востаннє приїздить до Києва. Тут на її честь влаштовують літературний вечір. Ось якою запам'ятали її сучасники на тому вечорі: „Бліда, прозора постать Лесі з руками, повними квіток, зі словами, повними енергії, любові і віри, та зі смертю в очах...". І разом з тим:

Хто вам сказав, що я слабка,
що я корюся долі?
Хіба тремтить моя рука,
чи пісня й думка кволі? —

так починається одна з останніх ліричних поезій Лесі Українки.

Поетеса повертається на Кавказ. До останніх хвилин не залишає вона своєї зброї — поетичного слова. Уже не підводячись з ліжка, смертельно хвора, поривалась вона думкою до своїх творчих замірів. У такому стані продиктувала матері конспект майбутньої драматичної поеми, де герої, сподіваючись кращих часів, ховають у пісках пустині цінні папіруси. Геліосові і золотій пустині доручають вони скарби мудрості. „Нехай останнім акордом буде молитва до сонця" — сказала поетеса. Так зверненням до сонця, пророкуванням кращих часів закінчує свою творчість геніяльна Леся Українка.

1 серпня 1913 р. в Сурамі Леся Українка померла. Тіло її перевезено до Києва. Поліція заборонила нести труну на руках, як того бажали громадяни, заборонили промови, співи. Але похорон поетеси перетворився у велику демонстрацію. Поховали її на Байковому кладовищі.

В другу річницю смерти моєї дорогої донечки бл. п. Лесі Василенко, яка згинула в автомобілевім випадку 31 січня 1969 року у Сенді Лейку, Ман., складаю на нев'янучий вінок на журнал „Промінь" $5.00.

Бережуть світлу пам'ять по дорогій нашій Лесі її діти — Дарослав і Дарія і маленький Давид, сестри, брат і мама. Анастасія Коваль, Овкборн.

Зустріч з головою НРЖК пані Г. Гнатишин в Торонті

ЧЛЕНКИНІ ЦЕНТРАЛЬНОЇ УПРАВИ СОЮЗУ В ТОРОНТІ

На знимці зліва доправа: О. Гамара, А. Токарик, Г. Гнатишин, Л. Хорош-Ґреґорі добр. А. Ференсів; стоять: Г. Ласько, М. Буряник, Т. Олійник, В. Шевчук, д-р Г. Янішевська, Ю. Никифорук. На знимці немає К. Сакалюк, О. Куць та Д. Мандзюк.

В першій декаді листопада, голова Національної Ради Жіної Канади пані Галя Гнатишин перебувала в Торонті, відвідуючи всі свої локальні відділи НРЖК. Скориставши з нагоди, відділи Союзу в Торонті за ініціятивою централі Союзу влаштували зустріч, яка відбулася 10-го листопада 1970 р., в залі Інституту св. Володимира. На бажання пані Г. Гнатишин зустріч була більше родинної а не формальної форми.

За гарно вдекорованим в українському стилі столом, в товаристві голови Союзу Українок та голів відділів знаходилась репрезентативна, хоч скромно-приступна постать, пані Галі Гнатишин. Представила пані Гнатишин голова Союзу пані Л. Хорош-Ґреґорі, підкреслюючи при тому факт, що пані Гнатишин це перша українка, яка зістала вибрана головою Національної Ради Жінок Канади. Пані Яхимець вдекорувала достойну гостю китичкою квітів. Дальше голови відділів складали свої привіти: від відділу ім. Княгині Ольги — пані М. Божик, від „Тризубу" — панна К. Коропецька, від С. Русової — пані М. Кумпан та Св. Анни — пані М. Мудра. Всі вітаючі пані Г. Гнатишин щиро і з правдивою гордістю за свою співчленку Союзу висловлювали свої побажання найкращих успіхів в трудній праці, яку пані Гнатишин з гідністю виконуватиме і репрезентуватиме нас поміж іншими співгорожанами Канади.

З черги пані Г. Гнатишин подякувала за щиру зустріч підкреслюючи при тому велику потребу молодших жінок до праці та більшого з їх сторони зацікавлення працею НРЖК.

Зустріч пройшла в теплій атмосфері, в декого заблистіли і сльози на очах, коли після привітів підходили і знайомились з визначною нашою гостею.

Пані О. Гамара сердечно подякувала присутнім членкам та зокрема відділові Княгині Ольги і „Тризубові", які взяли на себе обов'язок зорганізувати перекуску, а паням Н. Пасерб та Яхимець осібна належиться подяка, бо ж вони взялися за найбільший труд, приготовити стіл та видати перекуску.

А. Ф.

Пані Г. Гнатишин на зустрічі з відділами Союзу в Торонті: Сидять з права: добр. Л. Боднарчук, пані М. Мудра, панна К. Коропецька, голова Союзу, п. Л. Хорош-Ґреґорі, пані Г. Гнатишин, уст. голова А. Токарик, пані М. Божик, пані М. Кумпан, добр. М. Фотій та добр. А. Ференсів. Позаду стоять членки всіх відділів.

Склад Ради Музейної Фундації

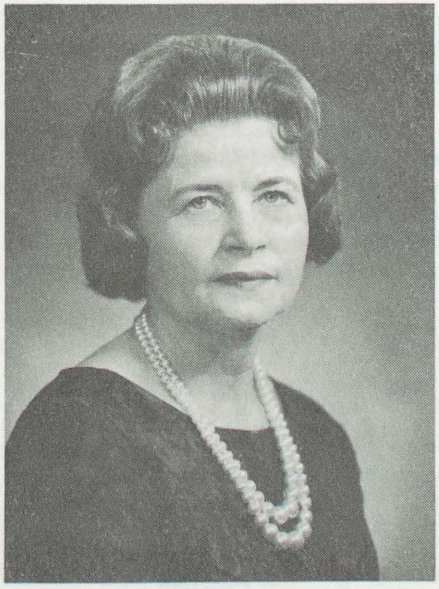

Анна Токарик — голова Ради Музейної Фундації Союзу Українок Канади

Для проведення успішної кампанії за фондами на Музейну Фундацію Союзу Українок Канади, було покликано на останнім Крайовім З'їзді Раду такої фундації, яка оформила себе в такім складі:

Анна Токарик — голова, Леся Хорош-Ґреґорі — (силою свого становища голова Союзу Українок Канади), члени: Доця Мандзюк, Меланія Буряник, Іванна Вахна — голова Пров. Музею у Східній Канаді, Ангелина Павлик — голова Пров. Музею в Манітобі, Анастасія Сенів — голова Пров. Музею в Альберті, Лелія Митрук — голова Пров. Музею в Бріт. Колюмбії, три представниці від Центрального Музею Союзу Українок Канади з Саскатуну — Соня Стратійчук, Розина Драґан і Марія Ткачук.

Рада Музейної Фундації вислала до відділів в м. січні ц. р. обіжного листа, в якім подано всі інформації та інструкції, як організувати і переводити збірки.

Крім праці місцевих збіркових комітетів Рада звертається з закликом до українського громадянства за жертвами на Музейну Фундацію Союзу Українок Канади.

Всі жертви просимо висилати на адресу:
Ukrainian Women's Ass'n of Canada,
Museum Foundation Fund,
620 Spadina Ave., Toronto 4, Ont.

Любов Забашта

ВЕЛИЧ ДОРОГОЇ ЛЮДИНИ

В краю Лесі Українки

Схвильовані, стоїмо посеред музею-садиби Лесі Українки. Мокре кленове листя встеляє трави. Минула пора троянд, темно-червоних настурцій. Пожухла від перших доторків осені кримська троянда, можливо, привезена Лесею з Ялти. Там вона цвіте, як в'юнок, оповиваючи веранди зеленим полум'ям. На Волині ж вона щороку примерзає, щоб повесні знову дати квітучі пагінці. І згадуються Лесині слова: „Буду сіять квітки на морозі".

Музей у Колодяжному був відкритий лише 1949 року, через 36 років після смерті поетеси. Не дивно, що експонати музею довелося збирати з великим трудом.

Білий Лесин будиночок і сірий (її батьків) на час відкриття музею були в такому занедбаному стані, що довелося на їхньому місці відтворювати подібні їм будови. Музей, відкритий спочатку на громадських засадах, згодом взяла на утримання держава.

В „Білому будиночку" все відтворено так, як було за життя господарки. Вражає простота й скромність обстановки робочого кабінету: письмовий столик з гасовою лампою і свічкою, дерев'яне ліжко, етажерка з улюбленими книжками поетеси...

У кімнаті-вітальні — фортепіяно, столик для нот. Кожен куточок дихає святістю перебування тут дорогої нам людини, здається, що Леся тільки-от вийшла звідси й скоро повернеться.

У передпокої „Сірого будинку" Косачів благоговійно зупиняємося перед білосніжною скульптурою Лесі Українки, виконаною народною художницею УРСР Галиною Кальченко.

В кімнатах музею зібрано фотокопії рукописів Лесі Українки, перші видання її творів та ілюстрації до них. Тут першодруки „Осінньої казки", „Касандри", ілюстрації до творів „Адвокат Мартіян", „У пущі", „Камінний господар" та інші. В експозиціях — фотокопії рукописних сторінок перекладів з Данте, Шекспіра, Гюго, Конопницької, Гоголя, Гейне.

Окраса покоїв — майстерно виконане панно на всю стіну за мотивами драми-феерії „Лісова пісня", авторський естамп народного художника СРСР В. Касіяна „Леся Українка" та його ілюстрації до драматичної поеми „У катакомбах", ґравюри Караффи-Корбут, малюнок Луцького замка (саме в Луцькому замку ко-

Надія Лопухова-Мавка і Лукаш — ілюстрація до драми Лесі Українки „Лісова Пісня"

лись маленька Леся втішалася „таємним товариством, добре граючи роль леґендарної Жанни д'Арк). Незважаючи на те, що вищезгадані речі є справжніми витворами мистецтва, впадає в око, що не всі експозиції відповідають рівно й запитам сучасних шанувальників поетеси, гостей з усього світу. Надто мало картин відомих українських художників, які могли б доповнити враження відвідувачів про світ і оточення Лесі.

Гадаю, що зараз, напередодні ювілею, варто закликати всіх українських скульпторів і художників, студентів художніх інститутів та училищ, аби в Колодяжному, в Жаборині, Звягільщині, в Скулині, Криму, в Грузії — в усіх куточках, пов'язаних із Лесею, можна було б милуватися новими цікавими експонатами про життя й творчість геніяльної поетеси.

У ГОСТЯХ

Господиня: Вітаю вас, дорогий Василю Петровичу! А де ж ваша дружина?

Гість: Розумієте, ми тягли жеребок, кому йти до вас...

Господиня: Ну, й ви виграли?

Гість: Ні, програв...

Приходять на світ діти злі?

Авторкою статті, яку друкуємо є пані Текля Мосора, педагог. Її педагогічна діяльність відома ще з України. Після війни живе в Аргентіні, активна в Союзі Українок Аргентіни, де заангажована в рідношкільній праці. Пані Мосора читає наш журнал, оцінює його і дописує до нього на виховні теми. Редакція.

Діти є продовженням людського роду і тому суспільство забирає голос у вихованні молодого покоління. Медицина при помочі удосконалених психоаналітичних і психотерапевтичних методів досліджує складні механізми психічного розвитку людини, які пізніше впливають на поведінку даної людини.

Ця наука є оперта на життьовому досвіді і практиці лікарських установ, що хибна поведінка батьків зглядом своїх дітей несвідомо виховує в них емоціональні забурення, викохує неправильні почування і т. п.

Доводиться нам нераз почути, коли мама на своє оправдання каже: таке недобре на світ прийшло"!

Нераз дитина зворушить своїх батьків тим, що у своїх малесеньких ручках принесе пташку з поломаними крилами і плачучи просить, щоби її рятувати. Але буває й противно, що дитина копає ногою котика і т. ін.

Всі хотіли б мати дітей добрих, чистих душею, подібних до небесних сотворінь, ангелів. Одначе треба пригадати, що таких дітей немає. Діти є: ані добрі, ані злі, „живуть у своїм світі", в якім ще нема моральних вартостей.

Фройд сказав: „дитина приходить на світ без моралі, а родичі і виховники своєю витривалою працею мають їм вщіплювати границі між добром а злом, щоб в майбутньому ті діти без великих труднощів могли включитися в суспільність".

Нема жодного внутрішнього голосу, щоб сказав дитині, що бити маму, тягнути котика за хвіст, вкусити свого приятеля гри, ломити квіти, говорити неправду, присвоювати чужі забавки, є зле. Діти не мають совісти, але вона поволеньки в них розвивається. Щойно в одинадцять-дванадцять років дитина може розрізнити добро від зла.

Нормальним є, що дитина до сім, чи вісім років життя не респектує чужої власности, тому що ця прикмета ще не ввійшла в її совість.

Буває й таке, що дитина до шість рочків життя ломить все, що попаде в її ручки: лялька, авто, одним словом всі забавки, навіть бідна муха, як попаде в її руки, то лишиться без крил. Одначе це не є дитяча брутальність, чи садизм, це овоч розвитку зацікавлення, це примітивний спосіб аналізи (дослідження). Саме на тих помилках треба вчити дитину почуття моралі, поправности і співжиття. Треба, щоб дитина зрозуміла, що красти, все нищити, говорити неправду не веде до співжиття в суспільстві.

Не можна дитині дозволяти все, що вона захоче, але також не є добре судити дитячу поведінку після правил, що належать до „світу старших".

Треба, щоб дитина сама собі здала справу, що її поведінка часами не є відповідна, але насилу не можна вимагати, щоб дитина зрозуміла те, чого її розум ще не є в змозі розрізнити.

Вчім дитину моралі короткими, але зрозумілими реченнями. „Не можна ломати квітів!", це для дитини буде ясніше і скорше запам'ятає, як інші зайві пояснення до цього, як приклад: „цвітку болить, як ти обриваєш листочки, вона буде плакати..."

Не існують діти добрі, чи не добрі. Якщо батьки хочуть мати добрих дітей, мусять пам'ятати на кожнім кроці, що дитина від маленької хоче уподібнюватись до них і від батьків вчитися розрізняти добро від зла.

Одначе треба підкреслити, що є діти, які систематично є аґресивні, все нищать, ломлять, є жорстокі до такої степені, що роблять неможливе співжиття. В цім випадку треба думати, що такі діти можуть бути хворі: добра психологічна діяґностика вияснить правдиву границю між нормальним і патологічним.

Т. Мосора.

ЦЕ НЕБЕЗПЕЧНО

Подекуди батьки, особливо на свята, пригощають дітей вином і певні, що нічого поганого не роблять.

Діти починають вживати горілку, поступаючись вмовленням старших або просто наслідуючи їх приклад. З роками деякі з них вважають, що саме алкоголь робить їх самостійними, мужніми, додає авторитету в очах друзів.

Вживання алькоголю хоч би й невеликими дозами викликає підвищену нервову збудженість, втрату сну, послаблення уваги, нестійкість інтересів. І як наслідок — відставання у школі, антигромадські вчинки. Іноді тяжкі захворювання нервової системи супроводжуються розладом дій внутрішніх органів. Звичка до вина згодом може призвести до психічного виродження особи. Висновок один: алкогольні напої ні в яких кількостях дітям давати не можна.

М. Аляб'єва.

Звіт Провінційного З'їзду в Британській Колюмбії

Сьомий провінційний з'їзд Союзу Українок Канади разом з складовими організаціями СУС відбувся 24 і 25-го жовтня 1970 року у Ванкувері, в приміщенні Народного Дому.

Після реєстрації делеґаток і гостей, З'їзд відкрила голова пані М. Вакалюк. Молитву проказав Всеч. о. П. Бублик. Однохвилинною мовчанкою вшановано померших членок. До президії покликано слідуючих осіб: Л. Хорош-Ґреґорі — голову Союзу Українок Канади, о. і добр. К. Бублик, П. Клюкевич — уступившу голову, Н. Воробець — голову відділу ім. Л. Українки, Л. Кут — першу заступницю голови, В. Дзюбенка — голову ТУС, В. Книгніцького — голову Народного Дому. До номінаційної комісії увійшли пані: Н. Фіґуш, Л. Василенко, М. Лебедович, М. Михайлюк і М. Савіцька. До резолюційної комісії обрано пань: Л. Хорош-Ґреґорі, П. Клюкевич, П. Кіндрачук, М. Богдан, О. Мацелюх, А. Рурик і С. Троян.

Голова Союзу Українок Канади Л. Хорош-Ґреґорі привітала учасників З'їзду і подякувала за запрошення. По цьому привіти склали відділи: ім. Л. Українки у Ванкувері — Н. Воробець, ім. Кн. Ольги у Вернон — П. Кіндрачук, ім. О. Кобилянської у Волей — М. Боднарчук, ім. О. Пчілки у Бернабі — О. Ваврик, ім. О. Кобилянської у Чиливек — М. Савіцька, М. Михайлюк з Вернон, пані Григірчук з Чиливек, п. В. Швайківський — від громади, п. В. Книгніцький — від Народного Дому, п. В. Дзюбенко — від відділу ТУС, Р. Шевчик — молодшого відділу СУМК, Н. Трафаненко — від старшого відділу СУМК і п. Подгурець.

Голова та членки провінційної Управи по черзі склали звіт з 2-х річної праці. Вотум довір'я уступаючому зарядові внесла Н. Фіґуш, піддержала Л. Василенко.

Під час короткої перерви учасники З'їзду мали нагоду оглянути добре впорядкований музей, а також виставу ручних робіт, яку виконали молодші СУМК-івці під час здвигу молоді, який улаштувала Провінційна Екзекутива.

Вечером відбувся контест красномовства, яким керувала референтка молодшого відділу СУМК А. Залубняк. Участь брали 2 групи дітей, з поміж 20-х учасників нагороду одержали в формі чаш: з першої групи — Мирон Коваль з Бернабі, Олександер Коновальчук з Волей і Кен Смит з Ванкуверу. В другій групі нагороди одержали: Р. Шевчик з Ванкуверу, Юра Шумило з Ванкуверу і Наталка Грицюк з Волей. Всі учасники одержали по одному срібному долярові Манітобського Сторіччя. По вечері відбулася лава дискусій, в якій брали участь курсанти Колегії Св. Андрея, а саме: В. Романюк, А. Романюк, О. Ахтимійчук, В. Шевчик, Т. Крипякевич і А. Демчук. Тема була „ЧОМУ МИ ПЕРЕБУВАЛИ НА КУРСАХ?" Цією частиною керувала настоятелька курсів панна П. Гузик. Курсанти поінформували присутніх про предмети, які там викладались, що вони скористали і висловили свої завваги та пропозиції.

Пані А. Залубняк і М. Савіцька в цікавій формі розповіли про свої враження з подорожі по Україні.

Головною точкою З'їзду була цінна доповідь голови Союзу пані Л. Хорош Ґреґорі, з якої слухачі багато скористали. Чому ми мусимо зберегти свої надбання, світові події, проблеми молоді і т. п., питання які турбують наше суспільство, були в цікавій формі представлені і добре роз'яснені доповідачкою. „Ми старші маємо світло, а ви молодь, ходім разом шукати дорогу" — закінчила свою промову шановна пані голова.

Збірка на З'їздовий фонд принесла $162.00. Жертвували: відділи — Ванкувер ім. Л. Українки $20.00, Кемлупс ім. Л. Українки $5.00, Вернон ім. Кн. Ольги $10.00, Чиливек ім. О. Кобилянської $10.00, Волей ім. О. Кобилянської $10.00, Бернабі ім. О. Пчілки $10.00, жертви окремих осіб пані: М. Михайлюк з Вернон $10.00; По $5.00: П. Кіндрачук з Вернон, М. Савіцька з Чиливек, П. Клюкевич, К. Бабійчук, А. Бойчук, О. Сироїд, М. Богдан, О. Кіндрачук, Н. Фіґуш, М. Вакалюк, Л. Митрук; По $2.00: Н. Микитюк з Вернон, Л. Василенко з Бернабі, добр. Гикавий, П. Коновальчук, К. Гузик і О. Гавришок.

Номінаційна комісія представила склад провінційної управи на наступні 2 роки в такому порядку:

— — —

СКЛАД ЕКЗЕКУТИВИ СОЮЗУ УКРАЇНОК КАНАДИ НА Б. К.
Ванкувер 1970-72 р.

Уступивша голова — П. Клюкевич
голова — М. Вакалюк
1-ша заступниця — Л. Кут
2-га заступниця — Н. Воробець (голова місц. відділу)
3-тя заступниця — М. Богдан
рекордова секретарка — О. Гавришок
заступниця секретарки — А. Бойчук
кореспонденційна сек. — добр. К. Бублик
касирка — Л. Василенко
Референтки: Мистецтва і музею — Л. Митрук (голова), О. Кіндрачук, Н. Фіґуш, К. Гузик, А. Бабюк, К. Бабійчук.
Освіти — Настуня Микитюк (Вернон)
Журнала „Промінь" — П. Клюкевич
Канадських консументів — О. Мацелюх
Здоров'я — А. Залубняк
Молодшого СУМК-у — М. Лебедович
Архіву — М. Антонішко
Прав людини — К. Гузик
Горожанства — К. Демйон
Добродійної праці — О. Ваврик
Окружні представниці: К. Палишин і Д. Мастюх
Організаторки: М. Савіцька і М. Михайлюк
Членка екзекутиви: А. Крулицька
Контрольна комісія: Н. Фіґуш, О. Сироїд і М. Боднарчук
Концертом молоді закінчено З'їзд.

РЕЗОЛЮЦІЇ УХВАЛЕНІ ПРОВІНЦІЙНИМ З'ЇЗДОМ:

1. З огляду на те, що Союз Українок Канади опікувався до цього часу молодшими відділами СУМК, ми як членки-матері постановили і надалі помагати і піддержувати нашу молодь, бо ми віримо, що коли ми допоможемо їм тепер, це вийде на користь і славу майбутнім поколінням.
2. Учасники провінційного з'їзду висловлюють признання і оцінюють зміст журнала „Промінь" та закликають членство до повної піддержки.
3. В зв'язку з тим, що старший відділ СУМК буде святкувати свій 40-літній Ювілей, відділи Союзу Українок в

(Докінчення на ст. 33 — обкладинка)

Померла Валентина Ткаченко

Серед сучасних поеток України значне місце займала поетеса Валентина Ткаченко. Хто читає видання чи журнали з України, той часто подибав на сторінках ім'я Валентини Ткаченко.

Народилась В. Ткаченко 6 березня 1920 року на Чернігівщині. Навчалась спочатку в Харківському коледжу ім. М. Островського, а опісля в Київському державному університеті ім. Т. Шевченка.

Перша збірка її поезій „Зелена сторона" вийшла 1940 року. Опісля появилось кількадцять збірок, в яких авторка оспівує любов, молодість, материнство. Ось яку оцінку дає один з літ. критиків на першу збірку:

„З цієї збірки повіяло пахощами квітів, трав, лісів та головно — ніжною щирістю і задушевністю". Інший знов означує творчість поетки:

„Широку популярність здобула серед молодих та наймолодших наших читачів публіцистична книга Валентини Ткаченко „Розмова про любов" та збірки поезій для дітей „На квітучих луках", „Під зеленими вітами", „Казкові гори".

З „Літерат. України" поміщуємо „Посестрі" Л. Забашти та „В останню путь".

Валентина Ткаченко

НАД КАЛЕНДАРЕМ

Пора Нового року настає —
Я календар кладу на стіл робочий.
Листки його — це майбуття моє,
Незвідані ще мною дні і ночі.

Перегортаю аркуші легкі.
Число тут кожне так багато значить.
В прийдешнє линуть всі мої думки:
Які там будуть радості й удачі?

Яких тривог пізнаю, хвилювань?
Де побуваю на землі квітчастій?
Багато в мене прагнень і бажань,
Нехай вони мені приносять щастя.

Нехай вони й Вітчизні дорогій
Добро несуть із серця молодого.
О, скільки хочу я зробити їй.
Тож гаяти не слід часу швидкого.

Усе зустріну, все прийму, збагну.
Хай дні життя ідуть один за одним!
Що б не було — я кожний з них почну
Із радісної праці, як сьогодні!

Валентика Ткаченко

Любов Забашта

ПОСЕСТРІ

Ти залишаєш нам свої слова,
Вродливі думи, мрії про кохання,
Зів'яла ти, немов лілея рання,
Та поміж нас лишилася жива.
Твій голос ніжний буде нам дзвеніть,
Душа лірична ніжної лілеї
Злилась навіки з рідною землею,
Щоб словом всіх закоханих зігріть.
Не помирає пісня! Їй дано
Найбільший вік на цій малій планеті,
Живе поміж людей, поміж поетів
І проростає потім, як зерно.
І забуяє потім ще пишніш,
Іще білішим квітом спозарану.
Прощай же, наша посестро кохана,
Ти поміж нас лілеєю стоїш.

В останню путь

Померла Валентина Данилівна Ткаченко. Пекучим болем пройнялися серця всіх, хто особисто знав українську письменницю, хто шанував ніжну музу її таланту, кому довелося зустрітися з цією доброю, лагідною людиною. Її творчий доробок складають два десятка збірок — то перелиті в поетичні рядки зворушливі та щирі жіночі роздуми, часом рівні вершинам української інтимної лірики.

21 грудня. Шістнадцята година. Рясно обкладена квітами труна з тілом небіжчиці — в

залі Республіканського будинку літераторів. Лунає траурна музика. В глибокій скорботі стоять рідні, товариші по перу, працівники апарату Спілки, редакцій газет, журналів.

Близький друг письменниці Агата Турчинська прочитала вірш, присвячений світлій пам'яті В. Ткаченко. Її промова бриніла щирим смутком за невідворотною втратою.

— Гарні люди завжди йдуть від нас невчасно, — сказав Борис Олійник. — Суворе життя не змогло відібрати у Валентини Данилівни ніжності, якою була наснажена вся її поезія. Такою вона назавжди залишиться в наших серцях.

Про перші творчі кроки письменниці, про те, як зустріли друзі появу збірки „Зелена сторона", говорив Олекса Ющенко:

— Оптимізм Валентини підтримував нас, її товаришів, в тяжкі роки війни на радіостанції Т. Г. Шевченка, — сказав він. — Тоді ще тендітна дівчина, вона в разі потреби вміла бути мужньою й сильною.

На Байковому кладовищі прощальне слово над труною виголошує Дмитрі Білоус, приятель поетеси від часів перебування у Харкові й Саратові. Він сказав, що окрім оригінальної поезії, В. Ткаченко плідно працювала в царині перекладу з болгарської мови. Нині до вінка жалоби літераторів України вплітають чорну стрічку її друзі з Балкан.

А. М'ястківський відзначив джерельну чистоту віршів української поетеси, що цвістимуть запашними квітами на полі української літератури.

Вмерла поетеса, але живуть і вічно житимуть кращі її твори, й ніколи не забудеться її світле ім'я.

„Літерат. Україна".

ПАМ'ЯТНИК НАЙДОРОЖЧИМ

В пам'ять мого дорогого мужа, бл. п. Василя Пуцентели, складою $5.00 на нев'янучий вінок на журнал „Промінь".

Дружина Іванна Пуцентело, Едмонтон

— — —

В третю річницю смерти мого дорогого мужа, батька, дідуня і прадіда, бл. п. Михайла Вонітового, який упокоївся 8 січня 1968 року, в його світлу пам'ять складаю нев'янучий вінок $5.00 на журнал „Промінь".

Оксана Вонітова, Кенора, Онт.

— — —

На свіжу могилу нашої дорогої мами і бабуні, бл. п. добродійки Надії Левчук, яка упокоїлася в Польщі і перевезена до Холма, та похована там на цвинтарі поруч бл. п. отця Архипресвітера Івана Левчука, складаємо на нев'янучий вінок $10.00 на журнал „Промінь".

дочка Павлина Світуха — Оттава
внучка Галина Михальчук — Монтреаль

— — —

У честь нашого дорогого кума, бл. п. С. Вілушенка, який упокоївся 28 жовтня 1969 року у Смітвел, ЗДА, складаємо на нев'янучий вінок у його світлу пам'ять $5.00 на журнал „Промінь".

Надія й Іван Марченки, Буейно, ЗДА.

— — —

Замість квітів на свіжу могилу блаженної п. Григорія Михайлишина, який упокоївся 13-го грудня 1970 р. в Едмонтоні, на нев'янучий вінок пересилаємо $10.00, як пожертву на пресовий фонд журнала „Промінь". Родині засилаємо глибоке співчуття. Покійному хай канадійська земля буде легкою.

Мирослав і Анна Стахів.

— — —

На жалібну згадку моєї дорогої дочки бл. п. Анни Савіцької, яка упокоїлась в Лос Енджелос, Каліф. 14 липня 1969 року в розквіті життя проживши всього 40 років, в її незабутню пам'ять, замість квітів на нев'янучий вінок складаю на журнал „Промінь" $5.00.

Александра Войчук, Рутленд, Б. К.

— — —

Складаю три нев'янучі вінки — по $10.00 кожний на журнал „Промінь". Хай вони окрашають свіжі могили тих наших дорогих і незаступлених — світлої пам'яті о. Протоєрея Василя Кудрика, мого приятеля і дорадника молоді, провідника українського народу в Канаді;

Бл. п. Анастасії Рурик, провідниці українського жіноцтва в Канаді, бувшої голови Союзу Українок Канади;

Бл. п. Оксани Лятуринської, видатної поетки України, письменниці та щирої дочки українського народу.

Хай їхні душі будуть з нами при Святій Вечері на 6 січня, хай вони вказують нам праву дорогу, якою ми повинні йти, так як Вони йшли.

Софія Кушнірук, Виниярд, Саск.

СПРОСТУВАННЯ

У нарисі „З сонцем у серці" („Промінь", ч. 12, 1970 р.) надруковано помилково:

стор. 11, шпальта 1, рядок 2 згори: квітки — має бути: квіти; рядок 23 знизу після **живуть** пропущено **чужі сприймають** — має бути: **сприйматимуть;** рядок 19 знизу чоловік — має бути: дружина; шпальта 2, рядок 7 згори: Надію (кличний!) — має бути: Надю; рядок 15 знизу: квітки — має бути: квіти.

стор. 12, шпальта 1, рядок 13-14 згори: золотоверхний — має бути: золотоверхий; шпальта 2, рядок 3 згори: після **отінює** пропущено **шосе;** рядок 5 знизу: задаючи — має бути: заїдаючи,

стор. 13, шпальта 1, рядок 17 знизу: горка — має бути: гірка, після **білу** пропущено **пухову;** шпальта 2, рядок 22 згори: головці — має бути: голівці, рядок 23 згори; після **диво** пропущено кому(,), рядок 26 згори: після **очі** пропущено риску (—).

PROMIN

Vol. XXII, 2 ENGLISH SECTION February, 1971

CONTRA SPEM SPERO

Thoughts, away, you heavy clouds of autumn!
For now springtime comes, agleam with gold!
Shall thus in grief and wailing for ill fortune
All the tale of my young years be told?

No, I want to smile through tears and weeping,
Sing my songs where evil holds its sway,
Hopeless, a steadfast hope forever keeping,
I want to live! You, thoughts of grief, away!

On poor, sad, fallow land, unused to tilling,
I'll sow blossoms, brilliant in hue,
I'll sow blossoms where the frost lies, chilling,[1]
I'll pour bitter tears on them as dew.

And those burning tears shall melt, dissolving
All that mighty crust of ice away,
Maybe blossoms will come up, unfolding
Singing springtime for me, too, some day.

Up the flinty, steep and craggy mountain
A weighty ponderous boulder I shall raise,
And bearing the dread burden, a resounding
Song I'll sing, a song of joyous praise.

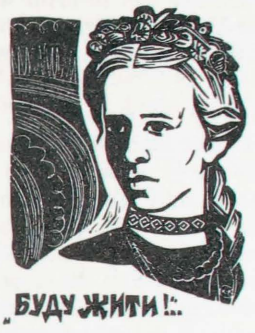

In the long dark ever-viewless night time
Not one instant shall I close my eyes,
I'll seek ever for the star to guide me,
She that reigns bright mistress of dark skies.

Yes, I'll smile, indeed, through tears and weeping,
Sing my songs where evil holds its sway,
Hopeless, a steadfast hope forever keeping,
I shall live! You thoughts of grief—away!

Translated by *Vera Rich.*

THE STONE GUEST AND THE STONE HOST

A. Pushkin's and Lesia Ukrainka's Dramatization of the Don Juan Theme

By VOLODIA SMYRNIW

> От уже і в нашій літературі є „Дон-Жуан" власний, не перекладений, оригінальний тим, що його написала жінка...
>
> Чи так і всі мовчатимуть?
> Але ж не щодня у нас люди
> пишуть на такі світові теми..."
>
> **Леся Українка.**

This year Ukrainians throughout the world will commemorate in various ways the 100th anniversary of Lesia Ukrainka's birth. Students of literature and the ardent readers of her works will likely resort to the most appropriate mode of remembering Lesia Ukrainka by way of avidly reading her works. On this occasion, however, it would also seem in order to honour her by reviewing one of her works about which she was most anxiously awaiting a wide response, yet did not receive during her lifetime.

Plagued by poor health all her life Lesia Ukrainka experienced perhaps her worst physical torments between December 1911 and May 1912. Her illness was in fact so severe that she was confined to bed. However, neither physical pain nor the confinement impeded her creative process. And thus even under these circumstances she managed to write her monumental play *Kaminnyi hospodar* (The Stone Host).

With a few exceptions there was a general silence among the literary critics after the publication of *The Stone Host.*[1] This tormented Lesia Ukrainka perhaps more than her chronic physical ailments. In the letter to her sister of October 5, 1912, Lesia Ukrainka disclosed the agony and the

perplexity she endured as a result of this: "Is it possible that all wil remain silent thus? But it is not everyday that someone writes on such world-famous themes and don't I at least deserve a scolding, for after all, I did not request to hear compliments."[2] It seems that the only review that Lesia Ukrainka met in print was by A. Vasyl'ko: "Don-Zhuan v ukraiins'kii literaturi," published by the newspaper *Rada* in its 7th issue of 1913.[3]

The majority of the critics, however, remained silent. Although there was little printed literary criticism to appease her desire, Lesia Ukrainka was at least somewhat consoled by the responses she received in the letters from her colleagues, especially those from Ol'ha Kobylians'ka. This correspondence offers us a most interesting insight into Lesia Ukrainka's creative process, her personal evaluations of *The Stone Host* and her assessments of its major characters.

Subsequent literary scholarship and numerous publications of Lesia Ukrainka's works have made public these comments and other pertinent facts about her work on the play. Eventually the critics have also postulated a number of interpretations of *The Stone Host*. Consequently it has been established that Lesia Ukrainka was well acquainted with most of the previous treatments of the Don Juan theme by numerous writers of various countries. In fact it has been shown that she not only knew the most comprehensive history of the Don Juan theme, *La légende de Don Juan* by Georges Gendarme de Bévotte, but that she had the work at her bed-side while she wrote her own version of this theme.[4] Furthermore, scholars have also been long aware that during her work on the play she had in her possession another source dealing with Don Juan. The work was no other than Alexander Pushkin's The Stone Guest, a dramatic rendition of the Don Juan theme.[5]

It cannot be said that these factors have remained completely unexplored in literary scholarship. But the investigation of the sources that are relevant to *The Stone Host* has been incomplete and one-sided. Thus far scholars have devoted most of the attention to the discussion of the relationship that Lesia Ukrainka's play has to the other depictions of Don Juan in European literature. This may be said of the past as well as the most recent studies. Such trends are especially noticeable in Soviet Ukrainian scholarship.[6] Even in the studies which are specifically devoted to this topic, as for example, in Ida Zhuravs'ka's *Lesia Ukrainka ta zarubizhni literatury* (Lesia Ukrainka and Foreign Literatures), one finds an outright avoidance, an awkward evasion of the matter when it becomes essential to mention the relationship between Pushkin's and Ukrainka's treatment of this notorious European literary theme. Zhuravs'ka, as a matter of fact, briefly acknowledges this possibility by stating: "One could engage in a formalistic comparison of Lesia Ukrainka's *Stone Host* and Pushkin's *Stone Guest*"; yet she abstains from this on the pretence that "in essence these are two different works with different shadowings and interpretations of imagery."[7]

A similar, but not an identical trend, may be observed among the Western scholars in Ukrainian literature. They either remain silent on this subject, or acknowledge quite appropriately, as K. Bida does in his study, that Pushkin's "play *Kamennyy Gost'* (The Stone Guest) represents a quite original version of the old legend,"[8] and that Lesia Ukrainka's play *Kaminnyy Hospodar* is a rather original work."[9] Such assertions can hardly be disputed. Equally correct is Bida in observing that "Lesia Ukrainka carefully avoided following Pushkin's *Kamennyy Gost'* which was at hand for her to read."[10]

Reminiscent of the initial silence among literary critics about Lesia's version of the Don Juan theme, at present it is indeed a shortcoming that no detailed comparisons have been made thus far about these two outstanding and original works of art, created by artists of different tem peraments, of different nations and even different epochs.

---

1 **Ukraiins'ki pys'mennyky: bio-bibiohrafichnyi slovnyk**, III (Kyiv, 1963), p. 278.

2 Lesia Ukrainka, **Tvory v desiaty tomakh**, X (Kyiv, 1965), p. 345; henceforth the edition shall be cited as **Tvory.**

3 **Ibid.**, p. 484.

4 Ida Zhuravs'ka, **Lesia Ukrainka ta zarubizhni literatury** (Kyiv, 1963), p. 156.

5 **Ibid.**

6 E. Nenadkevych, "Ukrains'ka versia svitovoii temy pro Don Zhuana v istorychno-literaturnii perspektyvi," in Lesia Ukrainka, **Tvory** XI (Kyiv, 1930), pp. 7-42; see also Ida Zhuravs'ka, **Lesia Ukrainka ta zahubizhni literatury.**

7 Zhuravs'ka, p. 157.

8 Konstantyn Bida, **Lesia Ukrainka** (Toronto, 1968), p. 70.

9 **Ibid.**, p. 80.

10 **Ibid.**, p. 81.

There are a number of suitable criteria for a comparative study of *The Stone Guest* and *The Stone Host*. First of all it is perhaps in order to consider the extends of their similitude and variance. The similarities in these plays are fewer, but they are more conspicuous. The most obvious is their similar theme that prevailed in European literature for nearly three centuries. A further similarity is also evident in the fact that in both plays Donna Anna is presented as the wife rather than as the daughter of the Commander, as she was depicted in the original legend as well as in other European versions of this theme. Except for a few trivial details these plays contain no other significant similarities. Ida Zhuravs'ka suggests that Lesia Ukrainka's play further resembles that of Pushkin's by way of its title. But Zhuravs'kas fails to demonstrate this relationship convincingly by simply stating that from the various drafts it is apparent how Lesia Ukrainka searched for a suitable title by first naming her play "Don Juan", then changing this to "The Commander', and finally adapting "The Stone Host."[11] Zhuravs'ka does not attempt to substantiate, or even suggest how Pushkin's work influenced Lesia Ukrainka in her selection of the final title. Zhuravs'ka does not even concede that this particular similarity is confined to the adjective "stone". In fact within the same paragraph she departs from her initially attempted analogy by admitting that other factors such as Ukrainka's desire to emphasize the image of the "stone host" determined the adaption of the ultimate title for the play.[12]

One can hardly dispute the fact that the Commander, the stone host, occupies a prominent, if not the central part of the work. Had Lesia Ukrainka, however, desired to emphasize merely this notion, she could have hardly chosen a more suitable title for the play than that of "The Commander."

Thus far, the possibility has not occurred to literary scholars that Lesia Ukrainka's final title may indeed have been her conscious attempt to show the antithesis between her own and Pushkin's work and also that Pushkin's work may have served as the very source for the title, the form and the contents of *The Stone Host*.

The credibility of this may be demonstrated by several factors. Thus far it has remained unnoticed that the word *hospodar* occurs on the very title page of Pushkin's play, or more precisely in the epigraph to his play which he adopted from Mozart's opera *Don Giovanni*: "Leporello. O statua gentilissima Del gran' Commendatore!../ ..Ah, Padrone!"[13] A true polyglot, Lesia Ukrainka no doubt was aware that the Ukrainian term *hospodar* was equivalent of the Italian word "Padrone." In both languages the terms convey a dual meaning, denoting both the concept of a host and also that of a master. There is no exact single equivalent for this word in English and hence the term host does not adequately convey the full meaning of the title of Lesia Ukrainka's drama.

From her play it is indicative that similarly to Leporello, the servant in Mozart's opera, Lesia Ukrainka conceived from the very outset the Commander not as a guest, but as the master of his house. She endeavoured hence to express this view in her work and as a result the Commander in her play has little resemblance to his counterpart in Pushkin's play. In *The Stone Guest* the Commander does not even appear in person. We are merely informed through various allusions that the Commander had been a very jealous man who kept his wife, Donna Anna, in complete seclusion and that he had been killed by Don Juan in a duel.

In direct contrast in *The Stone Host* the Commander is more developed and a central, one could say a domineering symbolic figure of the play. In fact we encounter him in person, as a statue, or as a portrait in five of the six acts of the play. Further by way of elaborate stage directions Lesia Ukrainka emphasized that, not a mere jealous husband, her Commander is "dignified and reserved, he wears his white coat of a Commander with great pride."[14] The character of the Commander is developed here to the extent that we gain an insight into his outlook on life. He believes that persons of authority have to adhere to special duties and must be responsible for their actions, for "Rights without duties are but anarchy."[15] Throughout the play the Commander is in complete control of his emotions and a true master in every predicament confronting him.

(To be continued)

---

11 **Zhuravs'ka**, p. 157.

12 **Ibid.**

13 A. S. Pushkin, **Sobranie sochinenii v desiati tomakh**, IV (Moscow, 1960), p. 333.

14 Lesya Ukrainka, **Selected Works**, translated by Vera Rich (Toronto, 1968), p. 96; henceforth cited as **Selected Works**; all English quotations shall be made from this translation.

15 **Ibid.**

MARIA STYRANKA

St. Vladimir Institute in Toronto began its autumn season with a One-Man Art Exhibit of Maria Styranka Oct. 18th to Oct. 31st.

Maria Styranka was born in the Ukraine, and as many of her compatriots did, left the country of her birth during the Second World War. After many years of living in various countries, she settled in Canada and is now a resident of Toronto.

She studied at the Ontario College of Art and at the Artists Workshop under Prof. Gryfits. She has participated in a number of exhibits in Canada and the U.S.A., holding her first One-Man Show in 1967 at Toronto's W & W Gallery. Her third individual show will be held at Mohyla Institute in Saskatoon from Nov. 23rd to Dec. 6th.

Artists reveal themselves in their paintings, and the paintings of Maria Styranka, reveal not only her broad interest in life but also her varied reaction to life. An impressionist, her watercolours (a media that she has mastered very well) show that she is confident in her ability to create a wide range of moods. Many of the watercolours express this capability very well. There are the delicate, light lines and colours of "Apple Blossom" which give not only the feeling, but also the fragrance of spring. "The Boat" however, is definitely an expression of loneliness, the viewer being moved by the sight of the insignificant grey-blue speck looking forlorn on an expanse of becalmed ocean. This is neatly contrasted with the warm and embracing "Ukrainian Girl", done in soft pastel colours.

In her landscapes done in oil, the artist does not obtain quite the same excellent results. Nevertheless, there were paintings in which she achieved good effects. "Ontario Landscape" is reminiscent of Tom Thompson's "The West Wind" both in theme and in use of bold colours. "Niagara-on-the-Lake", "The Birches" and "Wooden Bridge" all express a broad spectrum of the artists changing moods.

However, it is in the portraits that one can recognize the talent that this gifted artist possesses. The portrait "My Father", reveals through the eyes the sorrow and suffering of this octogenarian, while retaining, still, a compassionate attitude towards life. The grave solemnity of a young child is captured in "Alexandria", and the undefined period of adolescence is depicted in "Eva". Finally, there is a study of a semi-nude girl in a pensive composition entitled "Solitude".

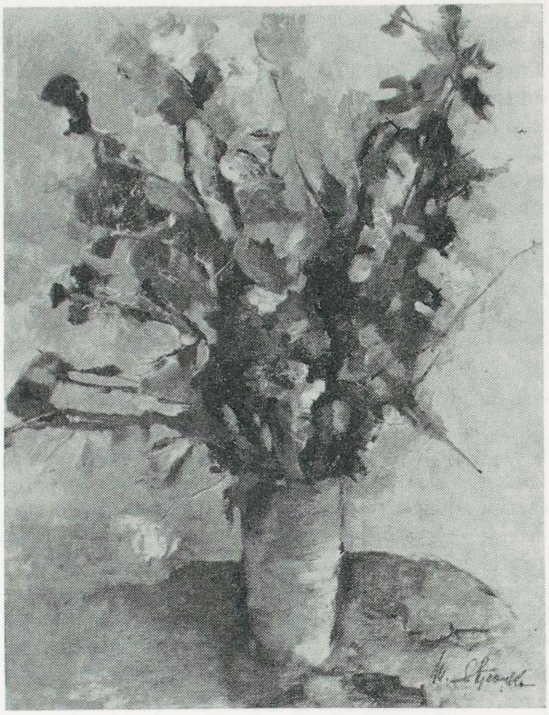

Maria Styranka — Flowers

There is no doubt that it is in portraiture that Maria Styranka achieves her greatest success, showing her ability to reveal depth of character while expressing a sensitive understanding of moods.

It is unfortunate that such exhibits are rare in our Ukrainian communities. Our interest in art is confined to our native crafts. Though the aesthetic beauty of Ukrainian folk arts cannot be denied, the soul of a nation can only be found in her literature, music and art. Maria Styranka has ably exposed in her art, this elusive Ukrainian soul.

H. H.

Складаю золоту квітку у світлу пам'ять нашої любої донечки бл. п. Галюсі Продан, яка відійшла у вічність в автомобілевім випадку 18 квітня 1968 року в Брентфорді, Онт. — в її світлу пам'ять складаємо $10.00 на прес. фонд журнала „Промінь".

Дмитро і Варвара Вовк, Шоил Лейк, Ман.

— — —

Замість вінка на могилу бл. п. Івана Богай, відділ Союзу Українок ім. Св. Княгині Ольги в Айтуні, Саск., складає в пам'ять покійного $10.00 на журнал „Промінь".

За відділ С. Давидюк, Айтуна

Наталія Кібець

По країні наших батьків

ПО ЗАКАРПАТСЬКІЙ НИЗОВИНІ І ВЕРХНЬОТИСЕНСЬКОМУ НИЗКОГІР'Ю

(Продовження з ч. 12, 1970)

У загадковій величі над древнім Хустом, на могилоподібній горі, в 150 метрів заввишки височать руїни старовинного замка заснованого у XIV ст., який не раз перебудовувався. На початку XVIII ст. для придушення народних повстань австро-угорські монархи розмістили в замку свій гарнізон, але 3 липня 1766 року над Хустом пройшла нечуваної сили буря; блискавка вдарила в пороховий льох і замок злетів у повітря.

Після того ніхто вже не відбудовував його. З верхнього подвір'я замку видно долину рік Тиси і Ріки, що тут зливаються. Всевладний час віками пронісся над руїнами, а сіре громаддя ще й досі стирчить на тлі блакитного неба задуманим всезнаючим свідком.

Дорога веде в гори...

Гори дихають... Дихають лагідними вершинами в срібному сповитку легких туманів, віддаляються грядами, потемнілими в густій зелені ялин і букових пралісів. Гори манять, кличуть до себе. І вже чується напоєне пахощами живиці повітря і вже радісно бентежить груди поросле чебриком пасовище, вабить чарами висока полонина.

Прямуємо дорогою до Тячева. Ліворуч шляху залишається СОКИРНИЦЯ. Праворуч котить назустріч хвилі срібна Тиса, стеляться широкі лани. Багато привітних, щедро закосичених трояндами і жоржинами сіл на Закарпатті. Кожне село має свою особливість, настрій, характер. На шляху з Хуста до Тячева лежить своєрідна в архітектурі і красі СТЕБЛІВКА. Мигають голубизною стін хати з стрімкими високими дахами. Навіть не вельми догадливому спаде на думку: в цій околиці багато дощів. Впаде у вічі цікава будова воріт, тут-там оздоблених визирунком. Мимоволі привертають увагу хати з туфу-каменю, що легко піддається обробці і в архітектурі дає великий простір фантазії майстра - митця.

З поміж зелені дерев височить дерев'яний шпиль стародавньої церкви. Збудована в готичному стилі народними майстрами XVIII століття. Стрільчата вежа, що вістрям, наче списом, вп'ялася в небо, чотири малі вежі по боках основної, галерея під дахом, майстерно складений зруб з дубових тесаних деревин, склепіння і визирунки — все засвідчує не аби який талант тих, хто будував добротно і красно й залишився живим в творінні серця й розуму...

Їдемо далі...

Ось охайна БУШТИНА з чепурними хатами. В селищі є великий кобінат. На мальовничій околиці є своєрідний зоопарк, де живуть олені, дикі кабани, ведмеді, орли — чимало представників карпатської фауни.

У Бушгині Теребля зливається з Тисою — гірська річка ховає свої хвилі у величному плині Тиси. Тереблею колись відважні верховинці сплавляли бокори, в долині цієї річки піввіку тому владарював і наганяв страху на панів Микола Шугай. В долині Тереблі розмістився відомий лісовий заповідник „УГОЛЬКА" і водойма ТРЕБЛЕ-РІЦЬКОЇ ГЕС. (Гідро-електрична станція).

На південний схід від Ужгорода на правому березі Тиси розмістилося затишне, привітне і упорядковане місто ТЯЧІВ — центр одного з найбільших сільсько-господарських районів області, в якому також розвинута лісорозробна і деревообробна промисловість. Населення понад десять тисяч: українці, угорці, росіяни. Залізнична стація з'єднує лінію Ужгород — Солотвин. За останні роки тут значно виросли ріжні підприємства: — плодоконсервний завод, металозавод, мебльовий цех Тересвянського деревообробного комбінату, маються середні школи: — українська, російська, угорська, музична школа, бібліотека, лікарня, навіть готель.

Але для повної характеристики Тячева треба згадати про те, що сам Тячів і район славляться знаменитими яблуками, рівних яким немає на Закарпатті. Достатня кількість вологи влітку, досить холодні зими не сприяють розвиткові шкідників, а до того певні традиції садівництва дають можливість Тячівщині збирати дорідні врожаї яблук. Ще за часів панування Австро-Угорщини і Чехословаччини яблука з Тячівщини вивозили до багатьох країн світу, особливий попит на них був у Німеччині, Англії, Голляндії та Норвегії. Наявність садів передумовила розвиток плодоконсервної промисловості і заводи належать до найпотужніших в області.

Центральний майдан Тячева засаджений деревами. При в'їзді до міста вас зустрічає пам'ятник Кобзареві поставлений до 150-річчя з дня народження велета української літератури і культури, маляра і співака, борця за волю свого народу Тараса Г. Шевченка.

На архітектурні та історичні пам'ятники Тячів небагатий. Старовинна реформатська церква XIV—XVI століть своїми похмурими сірими стінами, що місцями взялися зеленим мохом, своїм мовчазним настроєм переносить нас у минулі століття. В будинку церкви колись зберігався відомий Тячівський архів, окремі документи якого сягають XV ст. Архів був знаменитістю міста, що з ласки різних володарів минулого користувалося привілеями та пільгами, було „ВІЛЬНИМ КОРОННИМ МІСТОМ".

В Тячеві багато років жив український письменник і культурний діяч Закарпаття Олександер Іванович Маркуш, який здобув собі славу організатора шкільної справи. Він був автором багатьох підручників. Видав для учнів журна л— „НАШ РІДНИЙ КРАЙ". Фінансову основу журналу складали добровільні внески ентузіястів культурно-освітньої справи, перш за все самого видавця і редактора, що одночасно був коректором, літературним працівником і експедитором. В журналі друкувалися нариси і розповіді про рідний край, легенди, казки, коломийки, вірші початкуючих авторів.

Нині О. І. Маркуш живе в Хусті. Його книги виходить в Ужгороді, Київі, Москві, кращі твори видано за кордоном.

Дорога веде далі...

Позаду залишився Тячів — прикордонне місто на березі Тиси, річищем якої проходить державний совєтсько-румунський кордон.

Їдемо в гори східньої частини Закарпаття. Шлях обабіч зустрічає нас яблунями. Навесні дерева нагадують рожеву хмару, що витяглася смугою, а восени гілля гнеться під рясними яблуками. Минаємо БЕДЕВЯЮ — старовинне українське село в долині Тиси й потрапляємо до Тересви.

ТЕРЕСВА — центр деревообробної й мебльової промисловості Тячівщини. Недалеко від Тересви в Тису вливається річка Тересва, одна з найкрасивіших на Закарпатті. Та й долина Тересви за красою не має собі рівних: пейсаж тут багатий різноманітний лісами, полонинами, ущелинами, гірськими зворами, сінокосами.

Від Тересви веде вузькоколійна залізниця до сіл НЕРЕСНИЦІ, ДУБОВОГО, УСТЬ-ЧОРНОЇ, ЛОПУХОВА. Чим вище в гори тим більше чар і принади.

Око ніяк не намилується красою і багатством навколішньої місцевості. В НОВОСЕЛЬЦІ є великі поклади мармуру, в НЕРЕСНИЦІ — старовинна дерев'яна церква — цінний пам'ятник архітектури, в ПІДПЛЕШІ — єдині на Закарпатті багатющі запаси земного вапняку з надзвичайно ніжним забарвленням. В селі ГАНИЧАХ живе і працює відома на всю Україну килимарниця Гафія Дізичканич. В Ганичах була колись невелика майстерня по виробництву килимів, тепер килимарство успішно поширюється в селі й в майбутньому може стати промисловою галуззю Тересвянської долини.

Коли б податися Тересвянською долиною далі в гори, то на кожному кроці зустріли б чарівну принаду ущелин, лісів і стрімких урвищ, що дзвенять чистими прудкими потоками. Плаї — доріжки на полонини, повели б нас на високі груні з запливами квітів, мрійливою думою ялинових лісів і непролазних чагарів, де повновладним господарем став вуйко — ведмідь, або ховається красуня — козуля, чи перебігає стежину полохливий вепр. Зеленим оксамитом простелилися крутосхилі з брусницею і яфиною (чорницями), а дух захопили б плеса Іван-чаю. Далі на схід також на Тисі лежить село ВЕЛИКИЙ БИЧКІВ тут працює великий лісохемічний завод по сухій перегонці деревини. Там де долина Тиси різко повертає на північ, розмістилось село ДІЛОВЕ. Тут є кар'єри по розробці мармуру надзвичайної краси. Ним обліцовані стації метрополітену Київа. Хвиляста, темна стрічка шосе, повторюючи химерні вигини Тиси, веде в РАХІВ — гірське гуцульське селище. На шляху до Рахова проїжджаємо Солотвину.

СОЛОТВИНА знаменита найбільшими покладами солі в Середній Европі. Про поклади солі у Солотвині було відомо ще в часи Римської імперії. А в XV ст. тут вже добували сіль у значній кількості. Добували її в основному кріпаки Хуста, Тячева і Вишкова. Були серед солекопів і каторжани. Добування солі тепер механізоване. Раніше головним знаряддям були лопата і кайло. Потужність шахт зростає з року в рік, а під землею височать стіни цілих кришталевих палаців, де під яскравим промінням прожекторів переливаються барвами коштового каміння стіни, долівка і стеля соляних камер. Шахтарська родина солотвинських копалень багато-національна. Тут працюють: українці,

румуни, росіяни, словаки і угорці. В місті багато нових житлових будинків, дві середні школи, дві восьмирічки, музична школа, три бібліотеки, два кінотеатри та інше.

Дорога до Рахова проходить недалеко державного кордону з Румунією. З Солотвина видно прикордонне місто Румунії Мараморош — Сигет. Власне тут вже починається Рахівщина один з промислових і тварницьких районів Закарпаття. Гори все ближче приступають до річки, ніби беруть її в кам'яні лещата. Струнні карпатські ялини спускаються до самого підніжжя Знову бачимо величні сині гори — Гуцульські Альпи (Рахівський масив).

На південь від УСТЄРІК — місця де Чорна і Біла Тиса зливаються в Тису розташований РАХІВ. Найбільша притока Дунаю — Тиса не лише ділить Рахів на дві частини, Тиса входить в життя рахівчан з давніх - давен, як леґенда і казка, як пісня що супроводжує від колиски до могили. На Тисі рахівчани і жителі навколішніх сіл водили бороки (плоти), в Тисі ловили рибу, в долині Тиси поселялись, обробляли клапті землі, косили трави. З Тисою часом вели нерівну боротьбу — весняна або осіння Тиса буває примхлива, люта і немилосердна.

Перші згадки про Рахів належать до XIV ст. Село за документами не раз змінювало свою назву. Як говорять леґенди і перекази, поблизу нинішнього Рахова опришки рахували забрані від багатіїв скарби. В кожному переказі, в кожній леґенді є багато вимислу, але факт один: в назві міста Рахова є щось і від слова „рахувати".

Рахів районне місто, в якому проживає біля 12 тисяч жителів — переважно українців. Тут багато мешканевих будинків, туристські бази і картонна фабрика. На південному напрямку Львівської залізниці — остання пасажирська станція.

Цікава і повчальна історія Рахова і Закарпатської Гуцульщини. Віками горяни відбували кріпацькі повинності, бачили не одного чужинця завойовника. В жорстоких поєдинках гартувалася їх відвага і завзяття. Чи не тому і нині так багато на Рахівщині переказів про Олексу Довбуша, Івана Питню і опришків.

Гірські пасовища і сінокоси визначили зайняття населення — вівчарство і вирощування великої рогатої худоби. Ліс давав роботу на лісосіках і на сплавах. Старше покоління рахівчан пам'ятає кілька режимів за останні піввіку. Та які-б режими не знала Верховина — вона не віддала вільного життя.

Зажурена трембіта —
рідний край!
Зажурена трембіта —
нужди рай!
Зажурена трембіта —
плаче знов,
бо хтось її навмисно
розколов.
Бо хтось її без жалю
поронив,
Та сам пожав пшеницю
з її нив...
Зажурена трембіто,
не ридай!
Ще завітає літо
в рідний край.
(Юрій Боршош-Кум'ятський).

З Рахова туристськими стежками проторовані найцікавіші куточки Карпат. Пройшовши в гори по Тисі, потім по Білій Тисі і далі вздовж р. Говерлі стежка веде на Чорногору до Говерлі і Петроса. Спуститися можна північним схилом по р. Лазещині в Ясиню.

Не менш захоплюючий похід на г. ДУМЕН (1391 мт.), на зелених схилах якої виходять мінеральні джерела — „боркути" і на гору БЛИЗНИЦЮ. Думен улюблене місце гірських спортсменів - лижників.

Усе вище й вище йде стежка, що веде на гору СТАРУ (1472 мт.). Поступово густий ялиново-смерековий ліс рідшає, більше пробивається сонячних променів. Нарешті, зникають чагарникові зарості і перед вами під яскравим сонцем розкинулись різнобарвним килимом полонинські луки. А ось і Близниця, піднята над рівнем моря на 1883 метри. Невеличке з прозорою і холодною водою озерце під вершиною. Скелясті урвища, на яких на початку літа цвіте казковий едельвайс (енціани).

Видатний чеський письменник і поет Станислав Костка Нейман перебуваючи в 1932 році на Рахівщині написав: „ЕНЦІАНИ З ГОРИ ПІП ІВАН".

„...Енціани, енціани... Ваше листя і стебелля тверде і непоказне, вони немовби зіткані з печалі бідняків, але густа синява ваших ніжних вінчиків відбиває величну поезію цих суворих і добрих людей...".

Чудова панорама Карпатських гір! На сході височить громада Чорногори. На передньому пляні похмурий Петрос, а за ним — гостра вер-

шина Говерли, на півночі Горгани. На далекому обрії, оповиті голубим серпанком, піднімаються все нові й нові хребти. А в низу — глибокі долини річок, скелясті бездонні ущелини.

Приємний відпочинок або ночівля коло вогнища і спуск по північно-східному схилу Свидовця. І знову вузька стежка в'ється в пухмурих дрімучих лісах, глуху насторожену тишу яких порушує, хіба що якийсь звірок або мелодійне журчання струмків. „...Беззвучна симфонія лісу поглинула вас. Незлічена кількість невикористаних і дикоростучих дерев, стоїть, стирчить, нахиляється, згинається, лежить хрест-навхрест, ламається і падає, в переміжку з каменями велетами; живе з мертвим, сухе з гниючим і трухлявіючим; проростаюче з відмираючим; гілля, стовбури, коріння, пні, обрубки, поління, тріски, облуплені, оголені, посивілі, сухі стовбури, що несуть до неба свій смуток, повалені стовбури, поросли буйним мохом і травою, щавієм і молодим пагінням — ось вона, симфонія живого і мертвого, сухого і сирого дерева, що наступає на тебе з зелені, крізь зелень, з усіх боків!" (С. К. Нейман). Це образний малюнок для тих, хто захотів би ближче познайомитись з життям і природою цього краю.

Рахівщина і сьогодні край туризму. Хто прагне краси гір, хто шукає справжнього відпочинку на лоні природи, чиї очі сумують за зеленими лісовими просторами і чистим небом над горами, хто хоче сп'яніти від шуму прудких потоків де водяться пструги (форель) і вслухатися в гомін водопадів, той приїжджає на Рахівщину.

Рахівщиною цікавився Іван Франко. В спогадах його дочки Ганни Ключко — Франко згадується подорож - прогулянку на гору Піп Іван. Мешканець села Богдан Г. Вечернюк зустрічав письменника у рідному селі задовго перед першою світовою війною і супроводжав його на вершини Карпатських гір. Від нього І. Франко записував закарпатські народні пісні. Можливо це і був той провідник, про якого згадує його дочка.

Рахів далеко в горах, але добиратися до нього не є важко. Залізнична колія з Львова, підходить сюди, через місто курсують автобуси Чернівці - Ужгород, Хуст - Івано-Франківськ, а також кілька автобусів з Ужгорода і Львова.

Дуже цікаво проїхати ущелиноподібною долиною Чорної Тиси з Рахова в Ясиню. На половині шляху — КВАСИ, мінеральне джерело. І знову чорною змійкою попід навислими скелями біжить дорога, а в низу грізно шумить красуня Тиса.

Наталія Кібець

Міннеаполіс, Мінн., жовтень, 1969 р.

Леся Удод

Промова на день „Членського Чаю"

Вже від якогось часу по відділах Союзу Українок Канади уведено спеціяльну імпрезу — „Членський Чай", на якім вітають нових членок до відділу й до Союзу. Тут дається також нагода ширшому загалові українського жіноцтва приглянутися ближче до діяльності Союзу, особливо до того, яку ролю він виконує в нашому житті та які завдання собі ставить в процесі розвитку українського життя в Канаді.

На мене сьогодні випав приємний і відповідальний обов'язок — накреслити обов'язки членок Союзу Українок Канади, як по відношенні до свого відділу, до всього Союзу, так і по відношенін до українського суспільства в Канаді і всього українського життя взагалі. Для того, щоб краще усвідомити наші обов'язки як членок Союзу Українок Канади, ми мусимо спершу звернутися в минуле нашого народу в його історію, з якої черпаємо не лише відомості про те, як жив наш народ колись, але з якої також черпаємо відомості про початки нашого зорганізованого життя. Роля української жінки в історії українського народу ніколи не мінялася від часів Великої Княгині Ольги. Українська жінка була носієм християнських ідей в своїй власній родині і залишається такою до сьогодні. Українська жінка була охоронником українських національних традицій і такою вона залишається до сьогодні. Українська жінка була вартовим і творцем української народньої культури і такою вона залишається до сьогодні. Нарешті українська жінка була фундаментом української родини, яка в найтяжчих історичних умовинах зберегла моральне, духовне й фізичне існування українського народу.

Нашим славним піонеркам - організаторкам Союзу Українок Канади очевидно були добре відомі усі вище наведені факти і вони творячи зорганізоване українське життя в Канаді — не творили щось нового й невідомого. Вони лише

організаційно оформили те — чим жило українське жіноцтво в минулому і пристосували його до нових умов нашого життя в Канаді. Саме тому головною метою Союзу є зберегти культурну спадщину українського народу, плеканням релігійних і національних традицій, звичаїв, мови, мистецтва, музики та співу, танців і тим способом збагачувати загальну культуру Канади в духовному й матеріяльному аспекті.

Союз Українок Канади ставить також своїм важливим завданням заохочувати своїх членок бути вартісними громадянами Канади, зберігати високий етично-моральний рівень членства й здобувати вищу освіту та постійно давати моральну і духовну піддержку українському народові в його змаганнях за незалежну українську державу.

Голова Союзу Українок Канади має спеціяльну ознаку свого уряду — спеціяльний ланцюжок, де на спеціяльнім металі виписані емблеми — 4 основи діяльності нашого Союзу — дім, школа, Церква і держава, тобто чотири чинники, через які Союз Українок проводить в життя свої ідеї.

Оглянувши минуле українського жіночого життя й його ролі в загально-українськім історичнім процесі і накресливши ідеї Союзу Українок Канади та шляхи, якими ці ідеї переводяться в сучасне — тепер можемо звернутися й до головного завдання моєї доповіді — до обов'язків кожної членкині в Союзі та у відділі Союзу.

З вищенаведеного видно, що першим завданням кожної членкині є зберігати культурну спадщину українського народу в своєму власному домі. Дім членкині Союзу Українок — це зразковий український дім в кожному відношенні. В цьому домі зберігається й плекається українська мова, яка є душею народу; в цьому домі зберігаються й плекаються українські релігійні й національні традиції; в цьому домі постійно й регулярно читається українська книжка і українська газета. В домі членкині Союзу Українок Канади зберігається основа фізичного й морально - духовного життя народу — здорова українська родина. Отже дім є не лише першим місцем діяльності членкині Союзу, але є місцем її головної діяльності, бо дім, власна родина, власні діти є тією основою, на якій будується дальша вища структура нового суспільного й національного життя. „Всяка будова, яка не на камені будується — не встоїть!" — чуємо ми не раз зі Святого Письма. В діяльності Союзу, у його організаційній структурі — дім є і повинен залишитися тим каменем, який тримає на собі всю будову.

Друга ділянка нашої діяльності — Школа. Членкиня Союзу Українок Канади не лише морально й матеріяльно підтримує українські науково-виховні установи, а зокрема Українські Школи — вона є душею української освіти.

Знаючи з тяжкого історичного досвіду скільки вороги нашого народу потрудилися, щоб убити в ньому почуття національної свідомості через заборону й переслідування української науки та через підтримку неписьменності та знаючи якою тяжкою колодою на шляху до розвитку кожного народу стоїть неписьменність — членкиня Союзу Українок Канади прагне сама до освіти й пізнання, заохочує своїх дітей та дає повну підтримку українському шкільництву, а коли має відповідну підготовку й можливість — брати на себе обов'язки учительки як в українській так і в недільній школі.

Третє місце нашої праці — Українська Православна Церква. Як я вже згадала українська жінка від Великої Княгині Ольги й до сьогодні була носієм християнської науки й віри у своїм власнім домі. Сама княгиня Ольга — найкращий приклад у цьому. Вона виховала свого внука князя Володимира, який ставши володарем охристив увесь український народ. Цю велику місію українська жінка, а зокрема членкиня Союзу Українок Канади повинна ще з більшою посвятою нести сьогодні, в часі духовно-морального занепаду, яке помічаємо на кожному кроці. Тому членкиня Союзу своєю працею матеріяльно підтримує свою Церкву, регулярно відвідує Богослуження зі своєю родиною, навчається й застосовує в щоденне життя глибокі принципи Божественної науки та словом і ділом навчає своїх дітей — бути гідними своєї Церкви і свого народу.

І нарешті четверта ділянка — держава. Для членкині Союзу Українок Канади не є байдуже, де ми живемо й яке буде наше майбутнє в Канаді, як громадян і як українців. Тому членкиня Союзу всесторонньо зацікавлена загальнодержавним життям, щоб в нашій державі плекалися принципи християнського гуманізму, пошани до людини, до її громадських і людських прав, щоб наша держава була зразком демократичного устрою і людської свободи. Членкиня Союзу Українок також всіма засобами сприяє відродженню вільної української держави для українського народу на його власній землі.

ЗВІТ ПРОВ. З'ЇЗДУ СОЮЗУ УКРАЇНОК СХІДНЬОЇ КАНАДИ

Провінційниз з'їзд складових організацій: Союзу Українок, ТУС і СУМК відбувся в днях 9-12 жовтня 1970 р. в Монтреалі.

Офіційне відкриття з'їзду і перша спільна сесія складових організацій відбулась в суботу в год. 10-тій рано в залі Собору Св. Софії. Окрема сесія Союзу Українок відбулась в шкільній авдиторії при вул. 12 Аве. Роземонт в годині 1:00 по обіді.

Сесію офіційно відкрила голова пров. екзекутиви пані Орися Сушко. Вшановано однохвилинною мовчанкою членок, які відійшли в позасвіти. У своїм слові пані Сушко привітала голову Союзу пані Хорош-Ґреґорі , добр. Л. Слюзар, делегаток і гостей.

До президії з'їзду ввійшли пані: Голова східньої екзекутиви — О. Сушко, голова Союзу Українок Канади — Л. Хорош-Ґреґорі, добр. Л. Слюзар, Марія Іванець, пані Сахно, пані Степова, пані Погорецька, пані Мельник. Секретарювали — пані Н. Пенюк і панна Клавдія Коропецька.

Це головні завдання членкині Союзу, які окреслює ідеологія, на якій Союз заснувався й розвинувся в славну всеканадську організацію.

Але є ще й ряд обов'язків до свого відділу і до своїх членок. Нагадаю лише кілька найважливіших, які є записані в нашім Статуті.

1. Брати активну участь у зборах і підприємствах відділу.
2. Платити точно членські вкладки.
3. Виконувати рішення й дерективи керівних органів Союзу.

Хоч здається ці три обов'язки самозрозумілі, але вони такі ж важливі, як і ті, які виходять з ідеологічної програми. Без участі на зборах і підприємствах та без уважного ставлення до своїх керівних органів найкраща організація з найкращою ідеологією неминуче прийде до занепаду, бо якраз збори, наші членські вкладки й співпраця з керівними органами є тими моторами, які рухають в життя всю нашу організаційну машину.

З гордістю оглядаючись на славний пройдений нашим Союзом і зокрема нашим Саскатунським відділом шлях — служіння своєму народові і його Церкві — звертаймо наші погляди в майбутнє, яке перед нами ставить ще більші, ще важливіші завдання. Їх зможемо належно виконати лише при умові, що кожна членка буде свідома своїх обов'язків в своєму Союзі, в своєму суспільстві і що за неї ніхто інший цих обов'язків не виконає. „Кожний думай, що на тобі, мільйонів стан стоїть, що за долю мільйонів мусиш дати ти отвіт", — писав Франко і ці його великі слова найкраще підсумовують усі обов'язки членкині Союзу Українок Канади.

Мирослава Телеґа

Народилася в містечку Моріле, Онтеріо. Дочка Василя і Короліни Турчин.

У Виндзор закінчила елементарну школу. Відтак ходила до Виндзор Технікал Школи і Виндзор Бизнес Коледж, де закінчила бізнес і секретарський курс. Працювала довгі роки як канцелярійна управителька у великій траспортовій компанії в Детройт, США й у Виндзорі, Онт.

Вихована в народньо-релігійному дусі і від молодих літ брала активну участь у всіх громадських ділянках.

Родичі були фундаторами Української Православної Церкви Св. Володимира у Виндзорі, Народнього Дому і Тов. Просвіти. 1930 року вийшла замуж за Михайла Телеґу. Мають одного сина Василя і три внуки.

1932 року була одною з оснувательок відділу ім. Лесі Українки у Виндзорі, де займала становище заступниці голови. Була головою відділу через одинадцять років, рекордовою секретаркою відділу, представницею до місцевого відділу КУК, де займала становище касирки. Працювала в різних комітетах у відділі і в Церковній громаді. 1954—1956 р. була вибрана заступницею голови Східньої Екз. С. У. К.

До номінаційної комісії обрано на засіданні схід. екзекутиви пані Є. Степову, пані Погорецьку і пані Марію Іванець, доповнення на з'їзді панями — Г. Мельник і пані Іванів. Резолюційну комісію творили — пані Л. Хорош-Ґреґорі, пані О. Сушко, пані Галя Сенишин, добр. Л. Слюзар і панна Клавдія Коропецька.

Після полагодження кілька чергових формальностей слідувало слово голови Союзу Українок Канади пані Хорош-Ґреґорі. У своїм слові голова Союзу подякувала управі східньої екзекутиви за пророблену працю, особливо в ділянці з молодшими відділами СУМК. Драматичний фестиваль, підкреслила пані Хорош, є дуже корисний, бо діти привчаються до мистецьких виступів та вправляються в українській мові. Пані Хорош висловила признання східній провін. екзекутиві за придбання таких цінностей як українські історичні строї.

Звіти діяльности референток схід. екзекутиви були надруковані і вручені делегаткам. Голова схід. екзекутиви пані Сушко давала свій звіт в головних зарисах особисто, включивши 1969 р. На першому засіданні 1967 року член-

ки управи постановили проводити працю на вищому культурному рівні. В цьому напрямі ми і цього (1970) року продовжували працю. В квітні ми улаштували „Драматичний фестиваль", на якому першу нагороду за найкраще виконання ролі дістав відділ з Торонта. Акторка Г. Сіренко дістала першу нагороду за найкраще виконання ролі. Пані Галина Мельник виголосила доповідь до молоді „Слово до молоді". В квітні 1970 р. відбувся показ історичної української ноші у Монтреалі, другий такий показ відбувся в Торонті в м. травні, але перший такий показ нашого проєкту відбувся в м. вересні у Гамільтоні, про що був обширний опис в „Промені" в ч. 4, 1970 р.

Членки управи пров. екзекутиви допомагали сумківській організаторці панні Єринюк, яка прибула до східньої Канади від головної управи СУМК. На закінчення свого звіту пані Сушко висловила подяку секретаркам — Н. Параш, Д. Погорецькій, К. Коропецькій та членкам управи східної екзекутиви, музейному комітетові, управам схід. екзекутиви ТУС і СУМК за співпрацю.

Слідували привіти делеґаток — привіти передавали письмовою формою а пані Сушко голова і предсідниця З'їзду представляла кожну делеґатку.

По закінченні привітів відбулись окремі наради на тему: „Моральне виховання молоді". (Доповідь в наст. ч.) Цю тему зреферувала у своїм короткім слові панна Клавдія Коропецька, а по цім створено дискусійні групи, яких було п'ять. Кожна група мала свою референтку, яка керувала нарадами; пані, які керували груповими нарадами: Галя Сенишин, пані Торошенко, пані Михальчук, пані Штихно і пані Дубилко. Кожна група одержала готові надруковані питання на порушені у доповіді теми. Після відбутих нарад референтка кожної групи зробила на сесії підсумки. Дискутували над такими питаннями:

1) — Якими способами навчати дітей шанувати старших громадян? 2) — Чому між нашою молоддю немає так багато злочинства? 3) — Чи ми повинні освідомлювати нашу молодь про шкідливі наслідки вживання наркотиків? 4) — Як защеплювати в нашої молоді гордість свого українського походження? 5) — Яке значення має релігія у моральному вихованні нашої молоді.

Делеґатки висловили вдоволення з цих нарад, які були дуже корисні та дали нагоду почути думки на виховні теми серед молоді.

За активну організаційну і громадську працю, східна екзекутива відзначила грамотою бувшу голову пані Анну Євчук. Пані Сушко подала інформації про заслуги пані Євчук і хоч вона не була присутня, делеґатки вшанували її оплесками.

Пані Іванець висловила признання пані О. Сушко за проведену працю впродовж трьохрічної каденції на пості голови провін. екзекутиви Союзу Українок Східньої Канади та вручила їй дарунок.

Пані Марія Іванець, член номінаційної комісії прочитала листу, яку делеґатки сесії одноголосно прийняли. Осідок пров. екзекутиви перенесено з Гамільтону до Виндзору.

Склад управи провін. екзекутиви Східньої Канади:
Голова — М. Телеґа
Уступивша голова — О. Сушко — Гамільтон
Перша заст. голови — В. Костинюк
Друга заст. голови — К. Коропецька — Торонто
Третя заст. голови — О. Іванів — Оттава
Рекордова секретарка — І. Іваночко
Кореспон. секретарка — І. Римар
Фінансова секретарка — М. Вахна.

Референтки: організаційна — М. Іванець — Брентфорд, освіти — Г. Мельник, Монтреал, журнала „Промінь" — Є. Степова — Ґримсбі. Контрольна комісія — А. Момотюк, М. Ґоргула, Є. Паркс.

Музейний комітет — голова — А. Вахна, заст. голови — М. Буряник, рекор. секретарка — Р. Стефанович, фінанс. секр. — О. Сич; члени — Д. Сушко, Є. Степова, добр. П. Федак.

Пані Сушко представила новообрану голову пров. екзекутиви на східню Канаду пані М. Телеґу та побажала їй успіхів у праці. Подякувала головам відділів Монтреалу та комітетам за гостинність.

Учасниці з'їзду Союзу Українок взяли участь у пленарній ессії, яка відбулась в неділю після Служби Божої і спільного обіду. Головною точкою на програмі була панелева дискусія на тему „Українська мова як підстава національного збереження". В дискусії, якою керувала пані О. Сушко брали участь такі особи: пані Г. Мельник з Монтреалу, п. Єринюк з Едмонтону, о. Куташ з Монтреалу, Д. Куць з Ошави, Ю. Гела з Лашін-Монтреалу.

Вечером відбувся величавий концерт молодого хору СУМК ім. Іларіона під управою пана Н. Олійника. Виступала оркестра СУМК під проводом п. І. Пасерба та народні танці під керівництвом п. Н. Воробця.

Н. Пенюк і К. Коропецька, секр. З'їзду.

ЛІТЕРАТУРНИЙ КОНКУРС ДЛЯ МОЛОДІ

продовжено до кінця м. лютого 1971

З нагоди 100-річчя з дня народження нашої великої поетки ЛЕСІ УКРАЇНКИ Головна Управа Союзу Українок Канади оголошує

КОНКУРС на ЕСЕЙ

з життя і творчости Лесі Українки.

Молодь розділяємо на дві групи:

1-а група: 12—15 років; есей на 400—500 слів,

2-а група: 16—20 років; есей на 1000-1500 слів.

Нагороди за найкращий есей у кожній групі:
1-а нагорода $25.00, 2-а нагорода $15.00, решта учасників конкурсу дістануть річну передплату на журнал „Сумківець".

Есей у трьох копіях просимо посилати на адресу Головної Управи Союзу Українок Канади: найдалі до кінця м. лютого 1971 р. на адресу:

UKRAINIAN WOMEN'S ASS'N of CANADA
620 Spadina Ave., Toronto 179, Ont.

ВІДДІЛ ДЛЯ ДІТЕЙ

Леся Українка

ЛІТО КРАСНЕЄ МИНУЛО

Літо краснеє минуло,
Сніг лежить на полі;
Діти з хати виглядають
В вікна... шкода волі!
Діти нудяться в хатині,
Нудять, нарікають:
„І нащо зима та люта? —
Все вони питають. —
Он все поле сніг завіяв,
Хоч не йди із хати!
У замкнуті дивись вікна,
Ніде й погуляти!
Сніг з морозом поморозив
Всі на полі квіти...
Десь зима та не скінчиться!"—
Нарікають діти.
Ждіте, ждіте, любі діти!
Літо знов прилине,
Прийде мила годинонька,
Як зима та згине;
І заквітне наше поле,
І зазеленіє, —
Знов його весна прекрасна
Квіточками вкриє.

П. Бабанський

ЯШКО

Вирядила мама дівчаток, а сама сіла дов'язувати їм рукавички.

Через деякий час вийшла подивитися, що там Ната і Тата роблять. Поглянула — в дворі вже багато дітей. Бігають, сміються. Її дівчатка разом з усіма розважаються. Повернулася мама в квартиру — і знов за роботу.

Аж ось у двері хтось стукає. Відчинила мама, а там Ната і Тата.

— А ми...

— Мамо!..

Тата відіпхнула Нату, сама наперед вийшла:

— Ми там качаємо із снігу бабу, а Яшко пустує і заважає.

Мама не знала, хто такий

Яшко, бо в цьому будинку вони живуть недавно. Вона порадила дівчаткам:

— Скажіть йому, що так робити не можна. Треба гратися разом з усіма і не заважати.

Побігли дівчатка.

З півгодини мама працювала спокійно, а потім знову: стук-стук!

„Дівчатка, — здогадалася мама, — і чого вони раз по раз бігають?"

Відчинила двері — справді вони. Розчервонілі, схвильовані.

— Мамо! — кричить Тата.

Ната відпихає Тату.

— Підожди, я скажу. Мамо! А Яшко... а Яшко їсть сніг і качається!

— Ах він шибеник отакий, — сплеснула мама руками. — Він же застудиться!

Дівчатка побігли в двір, мама — за ними.

Біля під'їзду стояв сусід — лікар. А посеред двору, між дітьми, метався його здоровенний пес. Він то кидався, граючись, на дітей, то качався, то хапав у величезну пащу грудку снігу і ковтав його.

Це й був Яшко.

М. Познанська

Моя ляля

Є ляля у мене,
Похожа на мене,
Ну, просто як менша
сестричка моя:
В обох нас косички,
В обох круглі личка,
І навіть всміхається ляля, як я.
Однакові очі і в неї, і в мене;
Однакові сукенки: зелене
й зелене.
І в неї косинка, і в мене
косинка,
І навіть зовуть нас:
Маринка й Маринка.

— — — —

Бела Єрухимович

Півники

Вийшли Петрусь із Вовою з хати. Бачать — б'ються два півчики. Сірий наступає, а Рудий теж молодець, не піддається.

Підійшли хлопці ближче.

— Цікаво, чом це вони? — питає Петрусь.

— Мабуть, за пшоно, — відповідає Вова.

— А я думаю, за кукурудзу! — набурмосився Петрусь.

— А я кажу, за пшоно! — наїжачився Вова.

— Ні, за кукурудзу! — ще дужче скипів Петрусь...

І хлопчики зчинили таку бійку, що навіть півники про свою сварку забули. Підійшли ближче, замилувалися.

— Бачиш? — з захватом кукурікнув Рудий.

— Чудово! Набагато краще ніж ми; — позаздрив Сірий.

— Цікаво, чого вони?

— Мабуть, за хлібні крихти, — відповів Рудий.

— Мабуть, — погодився Сірий.

Вони дивилися, як б'ються Петрусь і Вова. І вчилися.

НОВИНИ З ВАНКУВЕРУ, Б. К.

Вшанування піонерів

Багато разів чуємо про працю наших піонерів, про їхні заслуги та про збереження ними високоцінних надбань, які вони передали молодшому поколінню. І щоб висловити їм вдячність, заходом відділу Союзу Українок ім. Л. Українки у Ванкувері, 15 листопада був улаштований бенкет для членів і членок громади та жін. товариства, для тих кому сповнилось 65 р. і більше. Місцевий парох о. П. Бублик відправив Вдячний Молебень в церкві, потім присутні перейшли до народного дому, де був приготований обід з відповідною програмою. При вході до залі піонерів удекорували лентою з відповідним написом. Програму відкрила, вступним словом, голова відділу пані Н. Воробець, о. П. Бублик проказав молитву. Однохвилинною мовчанкою вшановано померших піонерів. Після споживання смачного обіду пані Н. Воробець представила присутніх піонерів. Через певні причини, запрошена бесідниця дост. пані О. Крипс — посолка до Британсько-Колюмбійської Легіслятури, не могла прибути, отже перечитано лист-привітання від неї. Слідуючі організації і особи склали привіти: від відділу ім. Л. Українки — голова пані Н. Воробець, о. П. Бублик, від Провінційної Екзекутиви — голова пані М. Вакалюк, від церковної громади — голова пан В. Швайківський, від старшого відділу СУМК — голова Н. Трофаненко, від молодшого відділу СУМК — голова Р. Шевчик, від Народного Дому — гол. пан В. Книгніцький. Пані П. Клюкевич склала подяку в імені всіх вшанованих (їх було 72), підкреслюючи „що лише свідоме жіноцтво може оцінити працю й заслуги старших, дати признання піонерам за їхні осягнення в минувшині". Слідувала збірка на Ювілейний Фонд „Укр. Голосу". Молитвою закінчено прийняття.

— — —

Моделювання вишитого одягу

По телевізії та в пресі багато реклямується моделювання теперішньої моди. Це вже є буденщина, яку ми бачимо кожного дня. І тому, щоб підкреслити красу нашого вишиття і його примінення до модерної ноші, Мистецький Комітет при відділі ім. Л. Українки у Ванкувері, в неділю 6-го грудня, зорганізував показ вишиваного одягу з різнорідними стибами та узорами. Треба подивляти умілості примінення вишивок до модерної ноші, тих пань і панночок, які так старанно й уміло моделювали суконки, блюзки та вечірні сукні. Голова Мистецького Комітету пані О. Кіндрачук привітала присутніх вступним словом, зазначуючи що „З українського мистецтва звертають на себе велику увагу народні вишивки" і дала пояснення про різнородні стіби, та в котрій місцевості вони найбільше примінені. По черзі пані і панночки переходили по залі, під звуки української мелодії, даючи нагоду присутнім оглянути одяг, а коментаторка пані О. Кіндрачук, в той самий час, пояснювала про матерію, узір та вишиття кожної сукні. Слідуючі пані моделювали: Н. Воробець, О. Кіндрачук, Мануша, О. Мамчур, Л. Гузик, В. Шумило (2 суконки з України), М. Вакалюк, М. Наконечна, Л. Митрук, А. Левіцька, О. Козій, Добр. К. Бублик, В. Гудима, Ковтуцька та панночки: В. Шевчик, М. Шевчик, О. Ахтимійчук, І. Воробець, Л. Никонюк, П. Романюк і А. Романюк. Голова відділу жін. тов. п-ні Н. Воробець подякувала всім тим що моделювали, тим що приготовили перекуску та тим що прибули на цю оказію.

Після показу членки частували присутніх чаєм. Чай наливали пані: О. Сироїд, П. Клюкевич, Н. Воробець і добр. К. Бублик. Прихід з моделювання в сумі $40.00 призначено на пресовий фонд журнала „Промінь".

— — —

Свято-Миколаєвський концерт

В той час, коли по цілій Канаді оголошували про снігові завирюхи, Ванкувер втішався теплою погодою, хоч сніжок трохи притрусив землю, нагадуючи жителям міста про холодні зими в інших провінціях, звідкіль більшість ванкуверців походять. За пару годин сніг розтопився і день Св. Миколая, який щорічно прибуває до них і обдаровує їх дарунками. Заходом учителів Недільної і Рідної Школи, Шкільного Комітету та завдяки окремим особам, концерт відбувся успішно, 20 грудня, о 7-ій г. вечора. Діти відчули, що люди цікавляться ними, доказом чого була велика присутність глядачів. Концерт відкрив вступним словом, голова Шкільного Комітету пан С. Мащак, потім слідувала добірна програма, яку оголошувала В. Шевчик. Точки були різноманітні: вірші, реферат, музикальні точки, сценки, Різдвяні вправи, лист до Св. Миколая та добре приготований шкільний хор, яким уміло управляла учителька Рідної Школи пані Л. Гузик. При кінці програми щедрий Миколай обдарував дітей.

Отець П. Бублик подякував учителям, Шкільному Комітету, родичам, дітям, всім тим що причинилися до успішного концерту, та присутнім за те що численно прибули і своєю присутністю звеличали концерт, чим заохотили дітей до участі в концертах.

К. Б.

З НАГОДИ ДНЯ УРОДИН

Ляшін, Кве.

Дня 12 листопада 1970 р. гурток приятелів загостили до дому п-ва Олени й Якова Гаврищуків. Це був день уродин пана Якова, якому сповнилось 82 роки. Цією несподіванкою ми вшанували господаря дому і нашого заслуженого громадянина.

Пан Яків Гаврищук приїхав до Канади 1912 року. Народжений в селі Мамаївці, повіт Чернівці на Буковині.

Присутні гості складали желання многих літ і здоров'я ювілятові п. Якові Гаврищуку, щоб прожив до сто років. По цім гості засіли до смачної вечері, яку принесли з собою, випили тост за здоров'я ювілята. По вечері точилась щира товариська гутірка.

Щоб вечір був ще більше святочний дві членки від Червоного Хреста — пані О. Серенюк і пані Н. Луцишин зробили заклик, щоб з цієї нагоди зложити пожертви на пресовий фонд журнала „Промінь" та „Український Голос". Пані Серенюк зайнялась збіркою, яка принесла $19.00. Зложили — панство Олена і Яків Гаврищуки — $10.00, по $2.00 зложили пан В. Нікля і пані Н. Луцишин, по $1.00 зложили пані — О. Серенюк, пані М. Морель, пані Депешков, пані Литвинюк і М. Гонсов. З того $9.00 призначено на „Промінь".

На закінчення п-во Гаврищуки щиро подякували гостям за таку милу несподіванку, за вшанування, а пані Н. Луцишин подякувала всім жертводавцям на пресовий фонд наших часописів та що при нашій родинній гостині ми зробили і гарне громадське діло.

Наталія Луцишин

ЗОЛОТИЙ ЮВІЛЕЙ П-ВА СИТКІВ
Вадіна, Саск.

В неділю, 9-го серпня 1970 року по полудні, діти, родина і друзі при Церкві Всіх Святих відзначили 50-ліття подружнього життя п-ва Стефана і Марти Ситків.

В годині 4-тій вечером в Церкві Всіх Святих, в присутности 150 осіб: рідні, членів громади та друзів ювілятів з близьких і дальших місцевостей, Всеч. о. Семотюк відслужив Молебень за здоров'я ювілятів та виголосив їм привітальне поздоровлення. На це свято прибули приятелі з таких дальших місцевостей як Едмонтон, Торсбі, Битер Лейк це з Алберти. Ювілятів ще перед входом до Церкви заквітчали онуки.

Після відправи в Церкві відбулась в церковній залі святочна вечеря, яку приготовили діти та рідня ювілятів. Молитву перед вечерою провів Всеч. о. Семотюк з Шіго. По вечері слідувала програма. Родина й гості складали ювілятам привіти та побажання. Перший привіт був родичам від дочки Анни Стронської з Ніпави, Ман., від сина Михайла Ситка, від онуки Дарусі Доблій з Едмонтону, від п. Котика майора міста Вадини. По цім слідували читані телеґрами — від прем. Е. Трудо, провідника опозиції Стенфілда та інших видатних осіб уряду Канади.

Після привітів відбулась церемонія вручення подарунків від дітей, онуків, родини, громади та поодиноких друзів. П-во Ситки одержали з нагоди свого ювілею багато гарних пам'яткових подарунків та побажань.

Господарем на цім святі був п. Марчишин. Про громадські заслуги ювілятів промовляв п. Франко Чорний з Клир, Саск. У своїй промові п. Чорний підкреслив, що крім місцевої праці, п-во Ситки є членами Інституту Петра Могили в Саскатуні, Катедри Пресв. Тройці у Вінніпезі, Інституту Св. Івана в Едмонтоні, Колегії Св. Андрея у Вінніпезі.

Програму закінчували ювілята словами щирої подяки гостям, громадянам, друзям та онукам, дочці Марусі за такий чудовий торт-коровай, а всім гостям за честь і шану, бо своєю присутністю звеличали це родинне свято. На закінчення гості заспівали ювілятам „На многая літа".

П-во Ситки мали четверо дітей, 3 дочки — Анна за Петром Стронським живе у Ніпаві, Ман., Катерина за Андрієм Керелюком у Елфросі, Саск., і Маруся за Іваном Собчишином у Вадіні, Саск. Син Михайло Ситник, одружений з Дарусею Лисак живе в Гендон, Саск. П-во Ситки мають 8 онуків та 2 правнуків.

П-во С. і М. Ситки

Одна з гостей.

ФОВМ ЛЕЙК, САСК.
Відділ ім. Л. Українки

Річні збори відділу відбулись у Народнім Домі 4-ого листопада 1970. Голова пані Марія Франко відкрила Збори — членки відспівали „Отче Наш". Слідували звіти заряду з цілорічної праці. Пані Франко подякувала членкам за гарну кооперацію у минулім році. Обрано заряд відділу на 1971 рік, до якого увійшли: Голова — Марія Франко, заступниця голови — Є. Литвинюк, секретарка — В. Гаррас, касирка — М. Головата. Контрольна комісія: М. Крисовата і І. Крикливич.

У минулім році відбулося 10 місячних зборів і 2 засідань заряду. Членки були досить заняті, видали 4 перекуски після похоронів і 2 перекуски після поминальної Служби Божої; Різдвяний бенкет для працівників шпиталю; перекуску після Церковних окружних зборів, помогли приготовити Святу Вечерю для мешканців — Нирсінґ Говм. У січні наш відділ занимається приготованням розвагової програми у Нирсінґ Говм для старших громадян. Концертові точки, коляди, бінго, іменини чай та інше, при помочі Сумківців. На Великдень, приготовили і посвятили паску та занесли до Старечого Дому. Мали спільне свячене після Церковної Служби Божої у травні. Членки приготовили храмовий обід; наняли Службу Божу в День Подяки. Успішний базар відбувся у червні. Дали нагороду у сумі $50.00 за найвищі оцінки за українську мову на закінченню державної школи. Цього року студентка Широн Головата дістала цю нагороду. Підновили членство місцевого музею, купили квіти до церкви й інші речі, післали жертву на радіо передачі програми до Саскатуну, купили українських книжок, купили дарунок для п-ва Стефана і Євгенії Лозецьких — на спомин їх 25-літнього подружжя, купили овочі для хворих у лікарні на Різдво, брали участь у Спільній Молитві.

Обдарували ново-народжену донечку нашого пароха — отця і добр. Семотюків Зеновію у Шіго, Саск. Дали поміч на інші добродійні організації.

Відвідуємо хворих у лікарні та посилаємо картки поздоровлення знайомим у інших лікарнях. Сповнили бюджет до Централі.

Маємо досить активний молодший відділ СУМК, інструкторкою була пані Марія Крисовата.

Бажаємо найкращих успіхів проводові Союзу Українок Канади та редакції журнала „Промінь".

Віроннія Гаррас, секр.

Вишивка для літньої сукні дуже модна. Тільки треба розміщувати її ощадно і зі смаком. Повища вишивка виконана хрестиками у двох відтінках синьої краски на голубо-синім шовку до прання.

■ синя 312 DMC або 825 або 797 x синя 334 DFC або 813 або 798.

З ДІЯЛЬНОСТИ ПРОВІНЦІЙНОЇ УПРАВИ НА Б. К.

Рік 1970 був Роком Православної Молоді. Провінційна управа Союзу Українок Канади на Британську Колумбію постановила перевести в життя проєкт для молодшого відділу СУМК так, щоб кожна дитина могла запам'ятати й скористати.

Щоби програму успішно перевести в життя, Екзекутива повідомила всі відділи про наради, щоб спільно вплянувати працю. Помимо того, що були вислови песимізму, праця розвинулася з надзвичайним темпом. По відділах зорганізовано було вечорі для дітей один а то й два рази в тиждень. На цих сходинах кожний відділ молодшого СУМК-у приготовлявся до спільного виступу (джемборі), що був проголошений на день 7-го червня в громаді в Бернабі.

Щоб помогти у ручних роботах, танцях українських і концертових точках, молоді матері приходили на сходини кожного разу. Діти працювали так завзято, що не обминали ні одного вечора, а коли зійшлися, то тяжко було їх до дому випровадити. Їх вечорі були переплітувані співом та танцями. Сходини молодшого відділу СУМК-у виглядав, як у давнині вечорниці, де вишивали, співали, плели кошики, виробляли речі з металу і шкіри, писали писанки.

На закінчення зроблено виставу ручних робіт у Бернабі. Щоб було місця для всіх дітей, концертова програма відбулася на площі. Суддями ручних робіт були пані: Н. Фігуш з Ванкувер, Л. Василенко з Ванкувер і А. Рурик з Бернабі.

З молодших ось ці виграли нагороди: за вишиття, Петруся Романюк з Ванкуверу, Наталка Романюк з Ванкуверу, Кен Човганюк з Бернабі. Ці нагороди були за писання писанок.

В писанні писанок (старші з молодшого відділу СУМК), нагороди дістали: 1. Анна Романюк з Ванкуверу; 2. Катруся Лисак з Волей; 3. Петро Антонішка з Волей.

За вишивки молодших виграли: 1. Петруся Романюк з Ванкуверу, 2. Наталка Романюк з Ванкуверу, 3. Даруся Антонішка з Волей.

Нагороди за вишивки старших виграли: Анна Романюк з Ванкуверу, 2. Анна Романюк з Ванкуверу.

Нагороди за всякі вироби на українські теми одержали: 1. Джим Човганюк з Бернабі за малюнок портрету Тараса Шевченка, 2. Павліна Келюк з Бернабі за вироблення карти України, 3. Даруся Антонішка за виріб хреста трираменного з около тисячі маленьких патичків.

Кожна дитина, що брала участь у змаганні була нагороджена срібним манітобським сторічним доляром.

Світлина з чайного прийняття — зліва — д-р М. Гуцуляк і голова відділу пані Н. Воробець.

ВЕСНЯНИЙ ЧАЙ

Провінційна Управа Союзу Українок Канади на Британську Колумбію, разом з відділом ім. Лесі Українки у Ванкувері справляють весняний чай. Цього року весняний чай відбувся в залі громади Пресвятої Трійці у Ванкувері.

Щоб збагатити цей день, запросили д-ра М. Гуцуляка, щоб дозволив зужити його пребагатий збір українського мистецтва. Його збірка зосередилася довколо гуцульської ноші та виробів. Він радо погодився і зробив виставу з своїх музейних речей — вишивок, кераміки, різбярства, тощо. Щоб зробити день більш пам'ятним, д-р Гуцуляк дав доповідь на тему українського мистецтва.

Д-р М. Гуцуляк вже довгі роки цікавиться музейними речами, і не мало придбав речей, що їх різні відділи етнічних груп виставляють і запрошують його, щоб пояснив значення його вистави. Цього року він дещо зо своєї приватної збірки подарував до Державного Музею в Оттаві.

Безперечно, слухачі багато скористали з пояснення д-ра Гуцуляка на весняному чаєві в Ванкувері. Його приявність збагатила чай та цілу нашу імпрезу.

СВЯТО КНИЖКИ В ГРІМЗБІ, ОНТ.

В неділю, 25 жовтня 1970 р. заходами відділу Союзу Українок Канади ім. кн. Ольги в Грімзбі, Онт. було влаштовано Свято Книжки. В цьому році жіноче т-во рішило це свято організувати відмінно від попередніх років — не переобтяжувати програми самими деклямаціями і співом, а додали ще і висвітлення фотосвітлин з подорожі в Україні, як було влучно на вступі зазначено, щоб в наочний спосіб розкрити перед глядачами, особливо молодими, книгу безслівної розповіді про красу і багатство України, та життя там нині. Треба сказати, що задум увінчався успіхом. Програма була різноманітна і цікава. Очевидно, що Свято Книжки не могло бути без виставки. На двох гарно прибраних столах було виставлено багато книжок — примірники з найновіших видань, як також і дуже старих, що є вже великою рідкістю. Ця виставка притягла увагу багатьох і ще довго після закінчення свята багато людей оглядали та перелистували книжки з великим зацікавленням.

Програма почалася з півгодинним спізненням, що в нашій спільноті уважається точністю. Майже ніколи це не стається з причини упорядників свята, бо вони завжди на час все приготовляють, але спізнення традиційно увійшло в наше життя, бо занадто багато уважає, що без них свято не пічнеться і на них мають зачекати з півгодини. Витворилась свого роду святкова еліта. І досить смішним виглядає, як на час приходять суспільно-громадські працівники і діячі, гості, запрошені високопоставлені доповідачі, бо вони уважають, що їхнім обов'язком є бути на час і мають чекати на глядацьку еліту. Отже з цього виходить, що багато уважає, що важністю не є улаштування свята, доповіді і все, що є на програмі, але глядач і слухач. Виглядає, що прийти на свято, це свого роду ласку зробити. А це свідчить про духовний занепад. Звичайно, в Ґрімзбі свято розпочалося не з годинним спізненням, а лише з півгодинним, що уважається точно почалося.

Програму свята відкрила пані Стефанія Шпитковська, яка в коротких і дуже змістовних словах окреслила важливість свят книжки у нас нині у виховній ділянці, як дітей так старших. З її слів променилась щирість і тому присутні слухали її уважно і коли вона сказала, що вона, як мама знає, як то тяжко нині заставити дитину читати, а особливо українську книжку і якою це є преважливою справою, щоб і самі батьки читали, всі вдумчиво застановились над цим. Привітала вона і високодостойних гостей — редакторку Н. Когуську з Вінніпегу, бувшу голову Союзу Українок Канади п. Анну Токарик з мужем, артиста українських фільмів п. І. Ралька і панну А. Фігус, які прибули на це свято. Всі присутні нагородили гостей щедро оплесками висловлюючи свою радість і вдячність.

Святочну доповідь виголосила п. Теофіля Лиса-Дяковська, місцева діячка як жіночого руху так і парафіяльно-громадського життя. Доповідь була коротка, до теми і дуже змістовна. Говорила вона з переконання, з досвіду, який вона здобула за довгі роки суспільно-громадської праці. Присутні прослухали доповідь з захопленням. (Доповідь була поміщена в „Промені" в ч. 12, 1970).

Дальшу програму виповнили своїми виступами молоді сумківці. Народню пісню „Ніч така Господи..." відспівали молоденькі сумківки у супроводі акордіона. Як маленькі дівчатка своїми голосами так і В. Качура на акордіоні вміло передали чуття народньої пісні. Деклямацій не було, але були інсценізації двох байок Л. Глібова. У вступі до них добр. А. Міненко сказала, що в цьому році вибрано твори одного автора, найбільшого українського байкаря Л. Глібова та гарно розповіла про його життя і творчість. Підкреслила, як його переслідувано за українські видання царською російською владою. У той час, видання української книжки уважалося великим злочином і тяжко каралося чи то в'язницею, чи у випадку Глібова назавжди позбавленням учительської праці. Але Л. Глібів не каявся і не покидав пера до кінця свого життя, хоч і жив у тяжких умовах. Байку „Солом'яний дід" виконали: В. Прокоменко — рецитатор, М. Качура — дід, Р. Василечко — солом'яний дід, а горобцями були: В. Дацків, В. Міненко, Б. Бойчук, Михайло Міненко. Другу байку „Вовк і кіт" виконали трохи старші сумківці. Рецитатором був відомий на цілу околицю у красномовстві В. Качура, а ролю кота виконував О. Шпитковський, і вовка Марко Міненко. Присутні обома інсценізаціями були захоплені. Треба підкреслити, що мами всім виконавцям пошили відповідні строї, що надавало інсценізаціям більшого ефекту, а діти добре знали свої ролі і змогли схарактеризувати той чи інший діялог. Жваво прийняли присутні і науку байок. В байці „Солом'яний дід" на закінчення сказано:

Такі діди і між людьми бувають,
і нічогісінько не помагають;
А час би людям перестать
Солом'яного діда пхать
І тільки горобців смішити.

А в байці „Вовк і кіт" пригадалося стару народню приказку

І так-таки ти сам себе вини:
Що, братику, посіяв, те й пожни!

На кінці першої частини говорила гостя з Вінніпегу — п. Н. Когуська, яка сказала коротеньке слово з приводу цього святкування та підкреслила, що вона особливо рада, що такі маленькі осередки, як Ґрімзбі спроможні не лише відзначати свята, але підготовити гарні й цікаві програми.

В другій частині програми панна А. Фігус висвітлила світлини з своєї подорожі в Україні, подаючи пояснення до кожної. Ця уявна подорож кожного глядача по Україні була надзвичайно цікава. Побували в головних містах України — Києві, Львові, Харкові, Чернігові і інших, на Криму і в селах Підкарпаття. Мальовнича Україна з багатьма пам'ятками старої культури. Багато з глядачів просто пережили цю уявну подорож. Для молоді й дітей ці світлини відживили уяву про Україну. Всі сердечно дякували панні Фігус за її труд та насолоду, якою вона обдарувала всіх.

В час перерви було проведено розігравку на пресовий фонд журнала „Промінь". Книжки на три нагороди подарував о. Т. Міненко. Першу нагороду дістав п. М. Качура, другу — П. Кухарук і третю — п. М. Василечко. Розігравка принесла 20.00 дол.

На закінчення програми говорила голова місцевого відділу Союзу Українок Канади п. Марія Василечко, яка подякувала всім учасникам і виконавцям цього свята. **Т. Броварський**

ВШАНУВАННЯ ЗАСЛУЖЕНИХ ЧЛЕНОК
Вінніпеґ

Відділ Союзу Українок Канади ім. Кн. Ольги при Соборі Св. Покрови вшанував своїх довголітніх і заслужених членок. Таке виїмкове відзначення членок відбулося з нагоди 100-ліття Манітоби, а провели ми його під час річних зборів 3 грудня 1970 року в соборній залі громади.

Відділ цього року відбув свої річні збори святочною членською вечерою. По вечері промовляв до членок Всеч. о. С. Кіцюк, парох громади. У своїм слові о. парох оцінив працю жіноцтва та побажав успіхів у праці як проводові так і членкам в наступаючім році.

По цім відбулось вшанування членок відділу, що його виконувала пані Марія Кушнірик, довголітня заслужена членка. Вона вручувала срібні ложечки тим членкам, які працюють у відділі 20 і більше років, а відзнаку-брошку смолоскип одержали ті членки, які працювали у відділі 10 років.

Вшановані членки за 20 років: пані — Марія Кушнірик, Василина Кутна, Стефанія Кирилюк, Марія Ковальчук, Мирослава Паюк і Катерина Шот.

Членки — вшановані за 10-річну працю: пані — Соня Пелех, Емілія Луценків, Анна Юрійчук, Марія Паралюк, Галина Онофрійчук, Марія Равлюк, Анна Музичук, Анна Шевель, Марія Зайцев, Галя Ґелмич і Елинора Мельник. **Е. Луценків**

ХАЙ ПАМ'ЯТЬ ПРО НИХ БУДЕ ЗАВЖДИ СВІТЛОЮ
Брентфорд, Онт.

В неділю, 29 листопада, 1970 р. п-во Петро і Юстина Гайовські замовили Панахиду за спочилих членів своєї родини.

В короткій відстані одні від одних відійшли на вічний спочинок: швагер пані Гайовської — Віктор Купченко в Едмонтоні, Григорій Угринюк у Вінніпезі — довголітній працівник в Українському Голосі і рідний брат пані Гайовської, Микола Гупалюк з Кемровз, Альберта — двоюрідний брат пані Гайовської і Михайло Чорний з Торонта, також родич пані Гайовської.

Панахиду за душі цих померлих відслужив Всеч. о. прот. П. Гліцький в Українській Православній Церкві. Участь у Панахиді брав також швагер пані Гайовської, священик Англіканської Церкви о. Сидней Вест, який приїхав з Торонта. Був присутній і син п-ва Гайовських — п. Віктор Гайовський з Торонта та інші з рідних. Під час Панахиди співав хор під управою пана Гайовського.

Після Панахиди п-во Гайовські запросили знайомих до свого дому на поминальний обід. Під час обіду промовляв о. прот. П. Гліцький, п. В. Костюк, який звернувся до присутніх, щоб в пам'ять, яких ми сьогодні згадували, зложити жертву на українську пресу. Пан Гайовський подякував присутнім, які своєю участю віддали пошану покійним.

Прот. о. Гліцький.

БЛ. П. ЮЛІЯ БОЯРЧУК
Волей, Бр. Колюмбія

У суботу дня 31-го жовтня, 1970 року в лікарні Роял Колумбія — Ню Вестмінстер на 80-му році життя спочила в Бозі бл. п. Юлія Бярчук. Народилася 15-го березня, 1890 року в селі Ульбарів, повіт Рівно, Волинь, Зах. Україна.

Одружена була в 1909 році з Климом Боярчуком, а до Канади приїхала з родиною в 1929 році в околицю Сіба Біч, Альберта. Від часу її прибуття й сталого замешкання в Канаді, помимо своєї господарської праці на фармі, живо включилася з родиною в громадське життя. Під її проводом було зорганізоване церковне сестрицтво і перша будова Українського Православного Божого Храму Св. Ап. Петра й Павла в Сіба Біч та заснування Української Просвіти ім. Т. Г. Шевченка. В усіх тих ділянках культурної праці, покійна завжди була активною і жертвенною. Була примірна християнка. В околиці Сіба Біч, проживала з своїм мужем Климом до 1951 року. Переселились вони до Ванкуверу 1951 р., де саме в той час проживали син Василь з невісткою Надією, а згігом часу в 1954 році переїхали в околицю Волей. Тут також з неменшим завзяттям, включилася покійна була до щирої праці у громаді Успіння Божої Матері в Волей, брала діяльну участь у відділі Союзу Українок, церковному сестрицтві, постійна участь у зборах і на Богослуженнях — це все вказувало на те, чим жила покійна і дорожила найкращими скарбами й добродійними справами своєї рідної Св. Церкви й української організації.

За великий уклад в праці для своєї Церкви наш духовий провід УГПЦ в Канаді нагородив покійну за її життя, почесним членством, а Союз Українок Канади від своєї організації надали благородний титул, почесної членкині за віддану працю, для якої трудилася бл. п. Юлія Боярчук.

Покійна залишила у глибокім смутку: мужа Клима, сина Василя й невістку Надію, де майже до кінця свойого життя щасливо проживала під добрим доглядом своєї родини, чотирьох унуків і трьох правнуків та одну сестру, що проживає в Аргентіні.

Похоронні відправи відбулися в вівторок 3-го листопада. Місцевий о. настоятель відслужив Панахиду з участю церковного хору під диригуванням пані А. Залубняк, та з великим числом присутньої родини й вірних, що прибули попрощати покійну. Другого дня в середу 4-го листопада тіло покійної було перевезено до місцевої Української Православної Церкви в Волей, де отець настоятель відслужив похоронні відправи при великому числі вірних. Церковний хор з участю дяка п. Ю. Воронюка співав в похоронних відправах. Перед послідним цілуванням о. настоятель виголосив прощальну і зворушливу проповідь. Після чого було перевезено тіло покійної Юлії Боярчук на цвинтар „Форест Лавн" в Бернабі, де і похоронено тлінні останки.

Після похорону відбувся похоронний обід, що його приготовили членкині Союзу Українок Канади ім. Ольги Кобилянської в парафіяльній авдиторії громади в Волей. Після обіду промовляли о. настоятель і один з унуків покійної п. Богдан Боярчук, який щиро й тепло подякував всім присутнім за велику участь в цім похороні, він дякував від всієї родини за дорогу його бабусю бл. п. Юлію Боярчук.

На заклик о. настоятеля була переведена збірка на нев'янучий вінок бл. п. Юлії Боярчук, присутні зложили $76.48, які призначено на місцеву громаду. Від себе родина зложила по $10.00 на прес-фонд: „Вісника", „Українського Голосу" і „Промінь". Всім жертводавцям щира подяка, а бл. п. Юлію нехай Милосердний Господь оселить в Своїх оселях між праведними і прийме її до блаженного життя. Вічная Пам'ять.

о. П. Блажук.

ПОДЯКА

По втраті дорогої дружини, мами, бабусі. Висловлюємо нашу щиру подяку: Всеч. о. П. Блажукові, за відвідування покійної, яка перебувала в лікарні й дома, за духову послугу і уділення Св. Тайн Сповіді і Причастя і похоронні відправи. Церковному хорові під диригуванням пані А. Залубняк, дякові п. Ю. Воронюкові і братчикам та сестрицям, вірним членам, сусідам і приятелям, які прислали вінки і картки співчуття. Управі церковної громади під проводом п. І. Татарина і управі відділу Союзу ім. О. Кобилянської під проводом голови місцевого Відділу пані М. Антонішко і членкиням за приготовлення обіду.

Муж Клим, син Василь, внуки і правнуки

ПІД УВАГУ ВСІМ ТИМ, ЩО ДОПИСУЮТЬ ДО ЖУРНАЛА

Редакція вже кілька разів писала і повідомляла, що кольорові знимки для поміщення в журналі не придатні; вони виходять чорні, а часом виявляється замість кліше чорна пляма. За непоміщену знимку, яка була в кльорах, просимо не гніватись на редакцію. Не хочемо мати лишньої неприємности.

Редакція.

ДОМАШНЄ ГОСПОДАРСТВО

Морква з горохом

Потрібно:

3 або 4 моркви
1 пушка зеленого гороху (в сезоні давати свіжий зі стручків)
1 ложочка масла
1 ложочка муки
1 чубата ложочка масла

Почистити моркву, а коли груба, тоді треба розкроїти її поздовж на половину. Покроїти в кружальця. Вкинути до ринки, додати масло, влити дрібку води, посолити і душити під покришкою. Коли зварена, всипати пушку гороху, легко вимішати. Окремо зробити засмажку і залити тим городину. Коротко заварити. Подавати з картоплею.

— — —

Юшка картопляна

Потрібно:

2 картоплі (більші)
закришка (морква, петрушка, салера-било)
1 сушений грибок
1 ложка масла
½ ложки муки
сіль
1 ложочка січеної зеленої петрушки

Приставити почищену закришку з грибком і поварити. Коли все мяке, відцідити, на вивар кинути картоплю, покраяну у дрібну кісточку і зварити, аж змякне. Тоді покроїти дрібно зварену моркву, зробити на маслі легко румяну засмажку, залити виваром із городини і влити до юшки. Посікти зеленої петрушки. Нехай раз закипить. Хто любить, може додати ложку помідорових повил.

— — —

Теляча руляда

Потрібно на 8-10 осіб:

2 ф. телятини від шинки
2 ложки товщу

Потрібно на начинку:

½ ф. вепрової вареної шинки
2 грінки білого хліба
1 мала цибуля
1 ложка товщу
1 білок (шум)
трошки перцю

Мясо помити, розложити на стільниці, потовкти товчком так, щоби вийшов один великий, тонкий плат.

Шинку змолоти. Хліб обрізати зі шкірки й намочити. Цибулю дрібно посікти, підсмажити легко на товщі. Підсмажуючи, прикрити її покришкою, бо тоді лише змякне у товщі, а не зарумяниться. Вимішати все разом і додати шум із білка. Розвести по телятині, звинути і звязати в декількох місцях ниткою.

Розігріти товщ і вложити на нього мясо. Пекти на 400 ст. впродовж 30 хвилин, а потім на 300 ст. впродовж півтори години. Коли прирумяниться з обох боків, підлити трошки води. Підливою часто поливати мясо.

Можна подавати гаряче або зимне. Краяти у скісні, тонкі платки. До зимної руляди годиться зимна підлива та салата.

Вареники з квасної капусти

Всякого рода вареники (пироги) це спеціяльність українських господинь і кожна знає, як їх приготовляти. Та тільки капуста на вареники не все добре приготована. Не радиться капусти надто довго варити, щоб вона аж стемніла. Капуста має свій особливий смак, який нищиться довгим варенням. Квасну капусту на вареники вистарчить варити 10 хвилин. Опісля перепустити її через машинку, щоб була дрібніша і заправити її дрібносіченою цибулею усмаженою до румяна на оливі. Сіль і перець до смаку. Такої капусти з заправою не потрібно смажити, як дехто це робить.

Тісто на вареники буде м'яке, коли до муки додати вареної мятої картоплі, розведеної холодною водою. Тісто замісене холодною водою буде мягше і не буде скоро сохнути.

Риба начинювана

Вибрати малого свіжого щупака. Свіжу рибу пізнається по очах, які мають ясний блискучий вигляд. Мутні очі є ознакою несвіжости. Почистити рибу уважно з луски, відрізати голову й обережно зняти цілу шкіру без ушкодження її аж до хвоста. Мясо уважно відділити від остей, посікти на дрібно і додати одну посічену цибулю, присмажену на оливі, або маслі, пів горнятка тертої булки розмоченої в півгорнятку води, соли і перцю до смаку. Все разом добре перемішати. Наповняти тією начинкою шкірку щупака і зашити ниткою. Вложити у вимащену оливою ринку і пекти пів години у мірно гарячій печі. Подавати гарячою на стіл.

Горіхові медяники

Дуже добрі медяники на свята

1 горнятко масла
1 горнятко жовтого цукру
1 горнятко розтопленого меду
1 яйце, вбите
4 горнятка пересіяної муки
½ ложечки соди до печива
1 ложечка цинамону
дрібка соли
1½ горнятка (або більше) посічених волоських горіхів

Утерти масло з цукром на пухку масу. Домішати мід і яйце і разом добре вбити. Пересіяти муку з сухими складниками і додати до маси. Додати горіхи. Захолодити тісто, щоб далося виробити. Виробляти маленькі кульочки величини малого волоського горіха і класти на вимащену форму. Легко приплескати кожну кульочку дном склянки, обвиненої в мокру стирку. Пекти в середній печі (350 ст.) приблизно 15 хвилин. Уважати, щоб не припалилися. Медове печиво швидко припалюється. Вихолодити і зложити в щільно закриту посудину на кілька днів перед ужитком. Медове печиво набирає кращого смаку, коли відлежиться кілька днів.

— — —

КОРИСНІ ПОРАДИ

Щоб зварити міцний бульон з мяса, або птиці, вимите м'ясо заливають холодною водою і ставлять варити. Це робиться для того, щоб усі поживні речовини з м'яса перейшли в бульон. Як щож хочете зварити смачне м'ясо, слід опустити його в кипячу воду — поживні речовини залишаться у м'ясі.

— — —

Зручно зварити м'ясний бульон (росіл) на два-три дні і кожного дня приготовляти з нього свіжі супи, додаючи картоплю, шпинат, горошок тощо. Щоб довше зберегти приготовлений бульон, його треба швидко охолодити, вибрати коріння і поставити в прохолодне місце.

— — —

Щоб риба при смаженні не розсипалась на шматки, слід її посолити на яких 10-15 хвилин, поки сіль вбереться. Щоб усунути сильний запах при смаженні риби в олію треба вложити сиру картоплину, почищену і порізану скибочками.

— — —

Щоб металеві ножі не пахли цибулею, їх протирають сухою столовою сіллю, або олією.

(Звіт з'їзду докінчення ст. 12)

Британській Колюмбії, пропонують подати всебічну піддержку нашій молоді, а головне помогти фінансово у виданні їхнього журнала „Сумківець".

4. Провінційна Екзекутива закликає молодь і молодших членок скористати з заочних курсів української мови, які є офіційно відкриті урядом, для всіх бажаючих.

К. Бублик — секретарка.

БІЙ ЗА ШТАНИ

Носити чи не носити жінкам чоловічі штани — це питання давно й остаточно вирішено на користь прекрасної половини роду людського. Жіночі штани набули права громадянства, про що й свідчить, хоч би те, що вони посіли гідне місце в асортименті магазинів верхнього одягу.

А як прокладало нове вбрання путь до сьогоднішних модниць? Коли й хто з жінок вперше насмілився кинути виклик світові і з'явитися перед чесними людьми у штанях?

У Києві, наприклад, таку жінку побачили 1911 року. Ось як відгукнувся на цю надзвичайну подію один з журналів з того часу: „Вчора о девятій годині вечора на Хрещатику серед численної гуляючої публіки раптом з'явилася жінка в незвичайному вбранні — у модних чоловічих штанях. „Шараварниця" — крикнув хтось. Почалися свистки, почалася давка — всім хотілося подивитися на бідну даму, яку притиснули до стіни будинку. Натовп збільшувався. Було викликано поліцію, але це не допомогло. Тільки під охороною роти солдатів переслідуваній вдалося вибратися з полону й уникнути розправи."

На жаль час не зберіг прізвища відважної жінки. А шкода, бо їй таки довелося непереливки. І ще одно спадає на думку: як за півсотні років еволюціонували чоловіки. Вони тепер вельми терпляче ставляться до вибриків жіночої моди.

Г. Юрченко. „Україна"

ЩО ДУМАЮТЬ ПРО НАШ ЖУРНАЛ ЧИТАЧКИ

Майже в кожнім листі від передплатниць є якесь прихильне слово — в одних воно обширніше, в інших коротке, але в них почуття вдячности. Наспіло кілька таких сердечних листів до редакції з початком року, яких уривки поміщуємо. **Редакція**

— — —

Пише пані **Оля Горегляд** з Ошави:

Прийшов час вислати передплату на „Промінь". Сьогодні я залучую $10.00 — за минулий і наступний рік. Осінь та зима дають більше нагоди просиджувати за книжкою. Підтримка преси в рідній мові є неминучою потребою. Читанням журнала „Промінь" читачі набувають собі чимало цінного, з ділянки культури, літератури, громадських організацій та інших.

Щасти Боже усіх, хто в якийбудь спосіб спричиняється до розвитку „Променя" а найбільше вже розуміння й ввічливости належиться редакції.

— — —

А ось що пише пані **Антонія Іваночко** з Торонта:

Висилаю передплату на рік 1971 в сумі $5.00. Нетерпеливо вижидаю кожного нового числа „Променя" і з приємністю перечитую кожне слово. Передовсім цікаві для мене описи нашої Батьківщини, Наталії Кібець, „По країні наших батьків". Як багато могла б скористати молодь, читаючи наш журнал.

Взагалі всі статті цікаві і належиться редакції щира подяка за труд і зусилля зробити журнал „Промінь" цікавим та корисним.

Сердечно Вам дякую за такий вартісний журнал, яким є „Промінь". Читаю його з насолодою від самого початку. Залучую свою передплату на наступний рік і посилаю жертву **коляду** $5.00.

Домка Чибиряк, Мужджьо, Саск.

— — —

Висилаю мою передплату на журнал „Промінь" на 1971 рік. Бажаю редакторці пані Когуській і всім працівникам Веселих Свят Різдва Христового, а в Новім Році доброго здоров'я в так важливій праці для українського жіноцтва. Дай Боже, щоб журнал „Промінь" просвічував кожну українську хату в Канаді і поза Канадою.

Марія Костів, Ґримзбі, Онт.

— — —

Висилаю мою передплату на „Промінь". Моє серце сповнене радістю, коли прочитую сторінки журнала „Промінь" — все в нім таке рідне, люблю читати вірші, поезії наших талановитих поетів — взагалі цілий журнал має для мене велику вартість. Щасливі ті працівники, що працюють для такого цінного журнала на твердо збудованій живій вірі. Хай милосердний Господь платить Вам за Ваш труд.

З християнським привітом

Сахніра Гудима, Ґрен Сентр, Алта.

— — —

Бажаю Вам, пані Редакторка великого Божого благословення і кріпкого здоров'я у Вашій праці. Хай Ваша праця нас усіх читачок і надалі зогріває гарячими промінями. Бажаю нашій крайовій управі Союзу Українок Канади, провін. управам і всьому нашому членству та всьому українському народові в Канаді, в Україні і по цілому світі світлої долі. Хай вони всі разом з нами заспівають „Бог Предвічний". Це одно ще держить нас разом з нашими предками. Посилаю передплати, нев'янучі вінки (подано в іншім місці) і бажаю успіхів у Новім Році.

Софія Кушнірук, Виниярд, Саск.

ПРИДБАЛИ НОВІ ПЕРЕДПЛАТИ

Пані Марія Рацой — Смокі Лейк, Алта.	4
Пані Марія Білоус — Давфин, Ман.	4
Пані Іванна Римар — Виндзор, Онт.	3
Пані Наталя Гайдук — Мисисага, Онт.	3
Пані А. Берик — Салисбері, Мд.	2
Пані М. Тихонов — Лашін, Кве.	1
Пані Наталя Вацик — Тандер Бей, Онт.	1
о. Н. Дебрин — Лондон, Онт.	1
Пані Катерина Зіник — Васетна, Алта.	1
Пані А. Петрик — Саскатун, Саск.	1
Пані Анна Ткачук — Геффорд, Саск.	1
Пані Ева Драпак — Єллов Крік, Саск.	1
Пані Наталія Ригорчук — Ґлеслин, Саск.	1
Пані Анна Москалик — Вінніпеґ	1
Пані Домка Ковач — Торонто	1
Пані В. Пінчук — Порт Кредит, Онт.	1
Пан В. Перепелюк — Давфин, Ман.	1
Пан М. Русин — Вінніпеґ	1
Пані Павліна Кревецька — Вінніпеґ	1

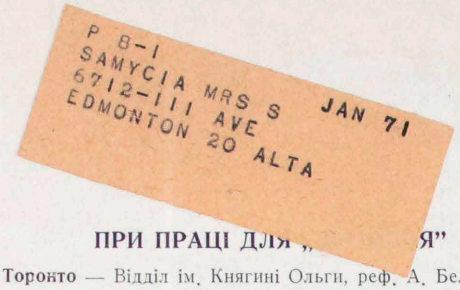

ПРИ ПРАЦІ ДЛЯ „ ... Я"

Торонто — Відділ ім. Княгині Ольги, реф. А. Бельбас переслала на передплати $40.00 привітання $15.00, з свята книжки $60.00

Саскатун — Відділ ім. О. Кобилянської, реф. М. Гарбус переслала на передплати $85.00, святочні привітання $55.00, жертва відділу на пресовий фонд 50.00

Ванкувер, Б. К. — Відділ ім. Л. Українки, секр. К. Бублик переслала 40.10

Тандер Бей — Відділ ім. О. Басараб, секр. І. Гаркот переслала привітання і прес. фонд 25.00

Торонто — Анна Бойко переслала на передплати $50.00, на Нев'янучий вінок і $15.00 на святочні привітання.

Реджайна — Відділ ім. Доньки України, реф. Н. Зенчишин переслала $85.00 на передплати і святочне привітання.

Давфин, Ман. — Відділ ім. Л. Українки, реф. М. Білоус переслала $55.00 на передплати і $290.00 на привітання.

Йорктон, Саск. — Відділ ім. Олени Пчілки, А. Цимбаліста переслала $200.00 на святочні привітання.

Брентфорд, Онт. — Відділ ім. Л. Українки, реф. А. Пережак переслала $85.00 на відновлені передплати.

Вінніпеґ — Відділ ім. Л. Українки — на святочні привітання $215.00, на пресовий фонд 25.00

Ґримзбі, Онт. — Відділ ім. Княгині Ольги, переслав о. Т. Міненко 20.00

Вернон, Б. К. — Відділ ім. Княгині Ольги, секр. М. Попович переслала привітання і на пресовий фонд 10.00

Ванкувер — Відділ ім. Л. Українки, реф. П. Клюкевич переслала $145.00 на передплати; $30.00 на привітання.

Геффорд, Саск. — Відділ ім. О. Басараб, реф. А. Ткачук переслала $35.00 на відновлені передплати і привітання.

Блейн Лейк, Саск. — Відділ ім. Хариті Кононенко, М. Цьона переслала $15.00 на передплати і $15.00 на привітання.

Гамільтон — Відділ ім. Л. Українки, реф. М. Пелеп'як на передплати $80.00, на пресовий фонд 10.00 Пані А. Погорецька $15.00 на відновлені передплати.

Виндзор, Онт. — Відділ ім. Л. Українки, реф. І. Римар на передплати $20.00, на прес. фонд з розігравки 18.00

Мензі, Ман. — Відділ ім. Л. Українки, Р. Пелешок переслала 5.00

Едмонтон — Відділ при Катедрі Св. Івана, реф. Л. Голубіцька переслала $15.00 на відновлені передплати і $85.00 на святочні привітання. С. Пауш $20.00 на передплати, також на Нев'янучі вінки.

Монтреал — Відділ ім. Доньки України, д-ка Л. Слюзар на передплати $15.00.

Лондон, Онт. — о. Н. Дебрин переслав $25.00 на передплати.

Стінен, Саск. — Відділ ім. Княгині Ольги, К. Гунько переслав $30.00 на відновлені передплати.

Норт Бетлфорд, Саск. — Відділ ім. О. Пчілки, реф. М. Гарасимів на передплати $25.00 і святочне привітання.

Кемсак, Саск. — Відділ ім. С. Русової, реф. М. Ковалишин переслала $20.00 на передплати.

Смокі Лейк, Алта. — Відділ ім. О. Кобилянської, реф. М. Рацой переслала $30.00 на передплати і $45.00 на святочні привітання.

Ніяґара Фалс, Онт. — З нагоди прийняття в честь п-ва С. Видемів, збірку переслав о. Т. Глуханюк 5.00

Ватерфорд, Онт. — Від родини Гайовських, о. П. Ґліцький переслав 5.00

Соррі, Б. К. — З приводу похорону бл. п. Ю. Бояр-чук родина покійної зложила жертву на пресовий фонд журнала. Жертву переслав о. П. Блажук 10.00

Лашін, Кве. — З нагоди прийняття в честь п. Якова Гаврищука, Н. Луцишин переслала 9.00

З нагоди конференції Ради Української Школи у Вінніпезі зложили на пресовий фонд журнала: о. О. Кравченко, Ф. Пелех, Д. Бродгид, Р. Франко і О. Лукомська 12.00

— — —

ІНДИВІДУАЛЬНІ ПОЖЕРТВИ

П-во Никола і Анна Байдали — Веґревил, Алта., „З нагоди нашого золотого ювілею подружжя складаємо жертву на пресовий фонд журнала" $15.00

Пані С. Цимбал — Торонто 15.00

Пані Дарія Бродгид — Гамільтон, Онт. 10.00

П-во Ю. Салагуб — Торонто, з нагоди 50-ліття подружжя 10.00

Пані Анна Коман — Мисисаґа, Онт. 5.00

Пані С. Степанюк — Лондон, Онт. 5.00

Д-ка М. Лакуста — Вайта, Ман. 5.00

Пані Н. Марченко — Бюна, Н. Дж. 5.00

Пані Н. Криворучко — Гамільтон, Онт. 5.00

Пані Марія Боянівська — Вінніпеґ, Ман. 5.00

Пані Марта Ситко — Вадіна, Саск. 5.00

Пані М. Бурак — Бімзвил, Онт. 2.00

Пані Ю. Гриців — Монтреал 2.00

Пані Марія Квас — Торонто 2.00

Пані Л. Храпко — Ізлінґтон, Онт. 2.00

Пані А. Макаренко — Ґвайтфиш, Онт. 2.00

Пані С. Гудима — Ґренд Сентер, Алта. 2.00

Д-ка М. Блажук — Соррі, Б. К. 2.00

По $1.00 — Н. Жовкевич — Содборі, Онт.; Д. Хоростківська — Ґримзбі, Онт.; Н. Солонична, З. Демчук — Сенді Лейк, Ман.; П. Матвійчук — Брендон; А. Магера Кемсек, Саск.; В. Маліцька — Лашін, Кве.; Ніна Вірстюк — Едмонтон; Д. Ковач — Торонто; М. Костюк — Пембіна, Н. Д.; А. Гузій — Вінніпеґ.

Усім тим одиницям, що постійно присилають передплати і жертви на пресовий фонд журнала, усім референткам, що збирають передплати та приєднують нових читачів, що придбали святочні привітання, як також усім жертводавцям висловлюємо щиру подяку.

Адміністрація